

W.17.1296

Concept
Herziene begroting 2018

Versie 2

Zo werkt
het sociaal

De Dienst
Noardwest Fryslân

zo werkt het sociaal

Dit is een publicatie van de Dienst Sociale Zaken en
Werkgelegenheid Noardwest Fryslân

Postadres algemeen:
Postbus 4
8800 AA Franeker

Telefoonnummer algemeen:
0517-380200

Vestigingsadressen:

Smouthûs
Eise Eisingastraat 5
8801 KE Franeker

MartiniHûs
Sint Martiniplantsoen 12
8801 LK Franeker

Voorwoord

Zo zorgen we ervoor dat sociale ondersteuning werkt

Het leven loopt soms anders dan je zou willen. Je kunt te maken krijgen met ingrijpende problemen. Of je hebt vragen. Over kinderen. Opvoeding. Ziekte. Zorg. Werk. Geld. Ouder worden. Kom je er zelf of met je omgeving niet uit, dan zijn er hulpverleners en sociale voorzieningen.

Binnen dat grote geheel van hulpverleners en sociale voorzieningen in het Sociaal Domein speelt ieder z'n eigen, cruciale rol. Raden, bestuurders, gebiedsteams, de Dienst, zorgaanbieders en andere professionals hebben allen vanuit hun professionaliteit en expertise hun eigen taken en verantwoordelijkheden. Samen creëren we zo passend mogelijke voorzieningen voor inwoners van onze regio.

Wij van de Dienst, wij adviseren over die voorzieningen. En we organiseren ze ook. We leveren kennis en ondersteuning, zodat inwoners zelfstandig(er) kunnen wonen, leven en werken. Onze naam zegt alles over ons. We zijn dienstverleners, op het gebied van sociale vraagstukken en voorzieningen. We denken en handelen in dienst van onze cliënten: de gebiedsteams, gemeentebesturen en -raden, sociale netwerkpartners en inwoners van Noordwest Friesland. We informeren, adviseren, beoordelen en organiseren.

Die taken nemen we heel serieus, omdat het gaat over kinderen, ouders, familie of vrienden die antwoorden zoeken. Of concrete hulp. Omdat ze er zelf of met hun omgeving niet uitkomen. Aan die inwoners zijn we dienstbaar. We zijn integer en transparant in alles wat we doen - zoals dat hoort bij een publieke instelling. Daarom kunnen mensen en organisaties op ons vertrouwen. We gaan voor de beste resultaten. Waardoor inwoners zelfstandig(er) kunnen wonen, leven en werken.

Het opstellen van deze begroting is een van die taken. Het is voor ons een belangrijk middel om u te helpen om uw koers te bepalen en keuzes te maken. Wij zijn er om te adviseren over de koers en om de gemaakte keuzes in de praktijk te organiseren. Integer, transparant en dienstverlenend.

Zo zorgen we ervoor dat sociale ondersteuning werkt.

Marius Jellema
Directeur

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	3
1 Inleiding.....	6
1.1 Inleiding en afbakening	6
1.2 De organisatie.....	6
1.3 Samenstelling bestuur en directie	6
1.4 Begroting- en rekeningprocedure.....	7
2 Het Sociaal Domein is een bewegend netwerk	8
2.1 Inleiding	8
2.2 Cliëntprocessen in het Sociaal Domein.....	8
2.2.1 Wmo en Jeugdwet: Toegang via gebiedsteams	8
2.2.2 Participatiewet en armoedebestrijding: Toegang via de Dienst.....	8
2.3 Beleidsontwikkeling in het Sociaal Domein	8
2.3.1 Structuur	8
2.3.2 Inhoud	9
2.3.3 Transitie en transformatie.....	9
3	10
3 Programma Werk, Participatie en Inkomen.....	11
3.1 Inleiding	11
3.2 Hoofddoelstellingen	11
3.3 Posities en rollen in het netwerk.....	11
3.3.1 Opdracht de Dienst	11
3.4 Trends en ontwikkelingen	12
3.5 Doelstellingen en acties Programma Participatie, Werk en Inkomen.....	13
4 Programma Armoedebestrijding	14
4.1 Inleiding	14
4.2 Hoofddoelstellingen	14
4.3 Posities en rollen in het netwerk.....	14
4.3.1 Opdracht de Dienst	14
4.4 Trends en ontwikkelingen	14
4.5 Doelstellingen en acties Programma Armoedebestrijding	15
5 Programma Wmo en Jeugdwet	16
5.1 Inleiding	16
5.2 Hoofddoelstellingen	16
5.2.1 Wmo 2015.....	16
5.2.2 Jeugdwet.....	16
5.3 Posities en rollen in het netwerk.....	16
5.3.1 Opdracht de Dienst	16
5.4 Trends en ontwikkelingen	17
5.5 Doelstellingen en acties Programma Wmo en Jeugdwet.....	18
6 Bedrijfsvoering.....	19
6.1 Inleiding	19
6.2 Hoofddoelstellingen	19
6.3 Trends en ontwikkelingen	19
6.4 Doelstellingen en acties Bedrijfsvoering	20
7 Financiële herziene begroting 2018	24
7.1 Een gedeelde begroting Sociaal Domein	24
7.2 BBV en taakvelden	24
7.3 Herziene begroting 2018.....	24
7.4 Financiële programmabegroting 2018, totaal de Dienst	25
7.4.1 Financiële uitgangspunten Waadhoeke.....	25
7.5 Financiële samenvatting herziene begroting 2018, totaal de Dienst.....	26
7.6 Programmabegroting Werk, Participatie en Inkomen	28

7.6.1	Aantallen en gemiddeld uitkeringsbedrag	29
7.6.2	Financiële uitgangspunten.....	30
7.7	Programmabegroting Armoedebestrijding	31
7.7.1	Aantallen	32
7.7.2	Financiële uitgangspunten.....	32
7.8	Programmabegroting Wmo en Jeugdwet	33
7.8.1	Aantallen	36
7.8.2	Financiële uitgangspunten.....	37
7.9	Programmabegroting Bedrijfsvoering	39
7.9.1	Formatie.....	41
7.9.2	Financiële uitgangspunten.....	41
7.10	Begrote staat van baten en lasten, totaal de Dienst	43
7.11	Begroting EMU-saldo	44
7.12	Begroting vermogen en financieel resultaat	44
8	Paragraaf Risico's 2018.....	45
8.1	Algemeen.....	45
8.2	Inventarisatie van de weerstandscapaciteit	45
8.3	Risico's Begroting 2018	46
9	Besluit tot vaststelling	48
Bijlage A	Verdeelsleutel kosten Bedrijfsvoering	49
Bijlage B	Overzichten gemeentelijke bijdragen.....	50
Bijlage C	Concept organogram per 1 januari 2018	52
Bijlage D	Specificatie personeelslasten	53
Bijlage E	Afkortingenlijst	54

1 Inleiding

1.1 Inleiding en afbakening

Voor u ligt de herziene begroting 2018 van de Gemeenschappelijke Regeling Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân, hierna te noemen de Dienst.

De herziene begroting 2018 is vanuit een aantal kadervragen opgesteld:

- Wat is de rol van de Dienst binnen het bewegend netwerk van het Sociaal Domein?
- Welke verantwoordelijkheden heeft de Dienst binnen de verschillende Programma-onderdelen?
- Welke financiële uitgangspunten zijn relevant?

1.2 De organisatie

De Gemeenschappelijke Regeling Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân is in 2018 werkzaam voor de gemeenten:

- Waadhoeke (fusiegemeenten het Bildt, Franekeradeel, Menameradiel en een deel van Littenseradiel)
- Harlingen
- Terschelling
- Vlieland

Per 1 januari 2018 treedt Leeuwarderadeel uit en gaat op in de gemeente Leeuwarden.

De Dienst handelt mede op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Er is een platte structuur met korte lijnen. De directeur stuurt via teamleiders de afdelingen beleid, dienstverlening en bedrijfsvoering aan.

1.3 Samenstelling bestuur en directie

De Dienst heeft ten tijde van opstellen van de herziene begroting 2018 een bestuur waarin iedere deelnemende gemeente wordt vertegenwoordigd door één wethouder. De samenstelling van het algemeen bestuur op 1 oktober 2017 is als volgt:

Naam	Gemeente	Functie
Mevrouw J. Hoekstra- Sikkema	Terschelling	Voorzitter
Mevrouw B. Tol	het Bildt	Waarnemend voorzitter
De heer Th. Twerda	Franekeradeel	Lid
De heer H. Kuiken	Harlingen	Lid
De heer C. Vos	Leeuwarderadeel	Lid
De heer A. Dijkstra	Menameradiel	Lid
De heer H. Visser	Vlieland	Lid

Daarnaast heeft de Dienst een dagelijks bestuur. Dat wordt gevormd door:

Naam	Gemeente
Mevrouw J. Hoekstra- Sikkema	Terschelling
Mevrouw B. Tol	het Bildt
De heer Th. Twerda	Franekeradeel
De heer M.J. Jellema	De Dienst

Nieuw bestuur

Per 2018 zal er, mede naar aanleiding van de gemeenteraadsverkiezingen, een nieuw algemeen en dagelijks bestuur worden geformeerd. Wethouders van de gemeenten benoemd in paragraaf 1.2 zullen tot het bestuur toetreden.

De directie van de Dienst wordt gevormd door:

Naam	Functie
De heer M.J. Jellema	Directeur

1.4 Begroting- en rekeningprocedure

Begroting

Het algemeen bestuur stelt de begroting voor 2018 in 2017 vast. Het dagelijks bestuur zendt de begroting binnen twee weken na vaststelling maar in ieder geval voor 1 augustus 2017 aan gedeputeerde staten. Voor 15 april 2017 zendt het dagelijks bestuur de algemene financiële en beleidsmatige kaders, een door het algemeen bestuur vastgestelde ontwerpbegroting en de voorlopige jaarrekening naar de raden van de gemeenten.

2 Het Sociaal Domein is een bewegend netwerk

2.1 Inleiding

In Noordwest Friesland zijn verschillende partijen actief om de gemeentelijke taken in het Sociaal Domein uit te voeren. In 2018, na verschillende gemeentelijke herindelingen, is de uitvoering van de gemeentelijke taken in Noordwest Friesland een verantwoordelijkheid van vier gemeenten met ieder hun eigen gebiedsteams, de GR Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân, de gemeente Leeuwarden (centrumgemeente, SDF), welzijnsinstellingen en een groot aantal zorgaanbieders.

2.2 Cliëntprocessen in het Sociaal Domein

Het hangt van de vraag van de inwoner af hoe hij of zij toegang krijgt tot het Sociaal Domein.

2.2.1 Wmo en Jeugdwet: Toegang via gebiedsteams

Voor ondersteuning vanuit de Wmo en de Jeugdwet vormen de gebiedsteams de toegang. Daar vinden gesprekken, directe hulpverlening en indien nodig indicatiestelling voor voorzieningen plaats. Als het gebiedsteam in overleg met de inwoner vaststelt dat een maatwerkvoorziening vanuit de Wmo of Jeugdwet noodzakelijk is, zorgt de Dienst dat die voorziening geleverd wordt.

Team Wmo en Jeugdwet van de Dienst fungeert in dat proces als adviseur en organisator voor de gebiedsteams. Als adviseur, door met specialistische kennis van wet- en regelgeving deel te nemen aan de gebiedsteams. Als inhoudelijk goed onderlegde sparringpartners helpen ze de gebiedsteams om maatwerk te leveren binnen de kaders van wet- en regelgeving.

Naast dit advies verzorgt de Dienst ook de organisatie van voorzieningen: door er onder meer voor te zorgen dat de voorzieningen beschikbaar zijn (inkoop), dat de cliënt weet waar hij of zij aan toe is (beschikken), dat de zorgaanbieders en leveranciers de juiste opdracht tot levering krijgen (bestellen), dat het facturatieproces correct verloopt (betalen) en dat al die activiteiten zorgvuldig geregistreerd, gemonitord en verantwoord worden.

2.2.2 Participatiewet en armoedebestrijding: Toegang via de Dienst

Voor inkomensondersteuning – de bijstandsuitkering en diverse regelingen voor armoedebestrijding – vormt de Dienst zelf de toegang tot het Sociaal Domein. Bij de Dienst vinden cliëntgesprekken en beoordeling en afhandeling van de aanvraag plaats. Hierbij adviseert en ondersteunt de Dienst de inwoner bij participatie of re-integratie naar werk, eventueel met ondersteuning van Pastiel, re-integratiebedrijven of welzijnsorganisaties.

Gebiedsteams en de Dienst werken op het terrein van de Participatiewet nauw samen, met name voor inwoners bij wie naast een behoefte aan inkomensondersteuning een bredere sociale problematiek aan de orde is. Door samenwerking in de gebiedsteams krijgt integrale sociale dienstverlening steeds verder vorm.

2.3 Beleidsontwikkeling in het Sociaal Domein

2.3.1 Structuur

Niet alleen in cliëntprocessen, maar ook op het gebied van beleidsontwikkeling is de samenwerking tussen partijen in het Sociaal Domein intensief. De gemeenten in Noordwest Friesland hebben met elkaar de Projectorganisatie Sociaal Domein NWF (POSD) ingericht. Het POSD bestaat uit een Beleidsteam (beleidsmedewerkers van de gemeenten en de Dienst) en een Stuurgroep (wethouders uit de betrokken gemeenten).

In deze structuur functioneert ook, ten behoeve van de cliëntenparticipatie, een integrale Adviesraad Sociaal Domein Noardwest Fryslân.

Doel van het POSD is om de invloed van gemeentebesturen op sociaal beleid te vergroten, door hen vroeg en effectief bij de beleidsvorming en –besluiten te betrekken. Het POSD adviseert de gemeenteraden, colleges, de Stuurgroep, de gebiedsteams en het bestuur van de Dienst over trends en ontwikkelingen en zoekt afstemming met relevante partijen als zorgverzekeraars en zorgkantoren. De Stuurgroep van de projectorganisatie is de opdrachtgever van het Beleidsteam.

2.3.2 Inhoud

De gemeenten in Noordwest Friesland hebben in 2014 een gezamenlijke visie omschreven:

‘In Noordwest Friesland bouwen inwoners, maatschappelijke organisaties, bedrijven en gemeenten samen aan een samenleving, waarin iedereen naar vermogen zijn leven op een prettige manier en naar eigen keuze kan invullen. Er is een aantrekkelijk sociaal leefklimaat, waar voor iedereen een plek is en waaraan iedereen kan meedoen. Een omgeving, waar iedereen oog voor een ander heeft en iets voor de ander over heeft.’¹

Door het streven naar samenredzaamheid en eigen kracht kan vaker een alternatieve oplossing gevonden worden, waardoor dure tweedelijns voorzieningen minder nodig zijn. Dat is een belangrijk doel en kader voor het beleid in Noordwest Friesland.

2.3.3 Transitie en transformatie

Na de *transitie* (de overgang van taken uit wetgeving naar gemeenten – de decentralisaties) per 1 januari 2015, komt er meer ruimte voor *transformatie*. Deze term staat met name voor innovatie. Innovatie in aanpak, processen, voorzieningen, financiering en wijzen van samenwerking.

Door ander gedrag, andere resultaten. De gemeenten en Dienst moeten ook zélf veranderen teneinde hun werkwijzen en werkprocessen integraal te maken en om deze beter op elkaar en die van het veld te laten aansluiten.

Daarin zijn zowel de medewerkers van overheden en zorg- en welzijnsorganisaties betrokken, als de mensen die zorg nodig hebben en/of mantelzorg geven. Het omvat de hele participatiesamenleving: de samenleving waarin mensen meedoen naar vermogen, omkijken naar elkaar en dat er zorg en ondersteuning beschikbaar is voor de mensen die dat nodig hebben.

Ook dit is een gedeeld doel waarin gemeenten, de Dienst en netwerkpartners gezamenlijk optrekken.

¹ Kadernota, “Vaststellen en doorpakken”.

Programmabegroting 2018

- In de programmabegroting wordt inhoudelijk ingegaan op doelstellingen, posities/rollen van de Dienst in het netwerk en trends/ontwikkelingen -

3 Programma Werk, Participatie en Inkomen

3.1 Inleiding

Participatie, het meedoen aan de samenleving is voor iedereen belangrijk. Het is een essentiële basisbehoefte. Mensen willen volwaardig onderdeel zijn van en naar vermogen meedoen in de samenleving. Het gaat om werken, maar ook om het hebben van sociale contacten, het deelnemen en bijdragen aan de maatschappij, het opdoen van vaardigheden. Sommigen kunnen dit op eigen kracht, anderen hebben daar ondersteuning bij nodig. Arbeidsparticipatie en daardoor voorzien in het eigen inkomen wordt gezien als de meest optimale vorm en waar dat (nog) niet lukt, is inkomens- en participatie-ondersteuning mogelijk.

Het programma Werk, Participatie en Inkomen betreft de uitvoering rond deze ondersteuning. De Participatiewet omvat een aantal met elkaar samenhangende thema's: Werk (re-integratie op de arbeidsmarkt), Participatie (naar vermogen meedoen in de samenleving) en Inkomen (uitkeringen).

3.2 Hoofddoelstellingen

Uitgangspunt van de Participatiewet is de eigen verantwoordelijkheid van inwoners om in hun inkomen te voorzien. Kunnen zij dit (tijdelijk) niet zelf en kunnen ze ook geen rechten ontlenen aan voorliggende voorzieningen (bijvoorbeeld andere uitkeringen), dan is ondersteuning van de Participatiewet mogelijk. Die ondersteuning is altijd maatwerk: afgestemd op de individuele situatie van de inwoner.

Bij de uitvoering van de Participatiewet staat de toeleiding naar werk centraal. Waar nodig maken de betrokken partijen daarbij gebruik van alternatieven voor regulier werk, waaronder (tijdelijk) werk met behoud van uitkering en gesubsidieerde arbeid. Als werk (tijdelijk) niet mogelijk is, verschuift de focus naar maatschappelijke participatie. De Dienst en gebiedsteams sluiten daarbij zo veel mogelijk aan bij bestaande en nieuwe burgerinitiatieven.

3.3 Posities en rollen in het netwerk

Op het gebied van het thema Werk wordt binnen de arbeidsmarktregio Fryslân nauw samengewerkt tussen verschillende partners, waaronder het Werkbedrijf, Pastiel, de gebiedsteams en de Dienst, waarbij de Dienst de toegang tot en organisator van de ondersteuning vormt. Op het terrein van Participatie bestaat een intensieve samenwerking tussen de Dienst, gebiedsteams en welzijnsorganisaties. De taken rond het thema Inkomen – voorzien in het bestaansminimum – zijn belegd bij de Dienst.

3.3.1 Opdracht de Dienst

Om te zorgen dat de sociale ondersteuning werkt, ondersteunt de Dienst inwoners, werkgevers en gemeenten bij arbeidsmarktvraagstukken. De Dienst is binnen Programma Werk, Participatie en Inkomen verantwoordelijk voor de organisatie van de (tijdelijke) inkomensondersteuning. Door inwoners te voorzien van een bestaansminimum zorgen we dat participeren in de samenleving mogelijk blijft. We adviseren over de mogelijkheden voor inkomens- en financiële ondersteuning vanuit de Participatiewet en verstrekken deze correct en op maat. We zorgen ook voor handhaving en terugvordering wanneer dat nodig is.

Daarnaast is de Dienst verantwoordelijk voor het realiseren van de kortste route voor inwoners naar zelfstandig functioneren en/of deelnemen aan de maatschappij. De Dienst werkt hiervoor samen met onder meer werkgevers, onderwijsinstellingen, Pastiel, gebiedsteams, schuldhulpverleners en bewindvoerders.

3.4 Trends en ontwikkelingen

Actuele ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op de begroting van de uitvoering van de Participatiewet:

- Er wordt gewerkt volgens de omgekeerde toets: eerst kijken welke oplossing voor de hulpvrager gewenst is en dan kijken of dat ook juridisch mogelijk is of mogelijk gemaakt kan worden. Dat betekent dat we steeds beter individueel maatwerk kunnen gaan leveren. Deze ontwikkeling is een aspect van de transformatie / innovatie die wordt doorgevoerd.
- Verwachting is dat de komende jaren het aantal uitkeringsgerechtigden in de Participatiewet met gemiddeld 3% zal stijgen. Oorzaak daarvan is met name de instroom van de doelgroep die voorheen een Wajong-uitkering of een werkplek in de Sociale Werkvoorziening kreeg. Een andere oorzaak is de instroom van vergunninghouders en de verhoging van de AOW-leeftijd.
- De arbeidsmarkt verandert snel vanwege macro-economische factoren zoals automatisering en robotisering en specifieke lokale omstandigheden als krimp (vergrijzing en ontgroening). De arbeidsmarkt kenmerkt zich door een steeds sterkere (internationale) concurrentie, terwijl laaggeschoolde arbeid steeds meer afneemt.
- In het algemeen bestuur is besloten om de Arbeidspool geleidelijk af te bouwen met een einddatum van het contract met Traject B.V. van 31 december 2020.
- Tussen de reguliere arbeidsmarkt en het traditionele vrijwilligerswerk ontwikkelt zich een nieuwe zogenoemde parallelle arbeidsmarkt. In deze beweging gaat het om de herwaardering van werk: naast de economische waarde van regulier werk kijken we steeds meer naar de maatschappelijke waarde van bijvoorbeeld vrijwilligerswerk en mantelzorg. Participeren in initiatieven vanuit de civil society en arbeid voor organisaties zonder winstoogmerk spelen hierin een belangrijk rol.
- De gemiddelde afstand tot de arbeidsmarkt zal door de instroom van bovenstaande nieuwe doelgroepen en de veranderende arbeidsmarkt toenemen. Dit betekent dat een groter deel van de cliënten niet kan uitstromen naar werk, maar dat maatschappelijke participatie het hoogst mogelijke doel is. Voor de doelgroep van de Dienst biedt de parallelle arbeidsmarkt mogelijkheden om naar vermogen een bijdrage te leveren aan de lokale arbeidsmarkt.
- In de arbeidsmarktregio Fryslân is een gezamenlijke aanpak ontwikkeld op het gebied van Sociaal Return On Investment (SROI). Eenduidig geformuleerde eisen bij aanbestedingen vanuit de gemeenten en een gezamenlijke uitvoeringsafspraken, leiden tot meer deelname van de gemeentelijke doelgroepen aan het arbeidsproces.

3.5 Doelstellingen en acties Programma Participatie, Werk en Inkomen

Doelstellingen en acties van de Dienst rond de drie thema's van Werk, Participatie en Inkomen betreffen in 2018:

Thema	Subdoelstellingen	Acties
Werk	Stimuleren van arbeidsdeelname, zowel fulltime als parttime.	• We begeleiden cliënten naar werk. Maatwerk en eigen verantwoordelijkheid staan daarbij centraal. • We faciliteren en stimuleren inwoners op hun route naar werk door onder andere het aanbieden van werkervaringsplaatsen of scholing. • We zetten in op bestrijding van jeugdwerkloosheid door doorontwikkeling van het Fryslân-West brede project Sluitende Aanpak Jeugdwerkloosheid. • Voor vergunninghouders zetten we in op maatwerk: vormen van integratie die aansluiten bij de mogelijkheden van de statushouder.
	Inspelen op de (lokale) arbeidsmarktvraag.	• In samenwerking met Pastiel, uitzendbureaus (o.a. het project Baanbrekend) en werkgevers matchen we de vraag vanuit de arbeidsmarkt met de doelgroep en/of vice versa, al dan niet met behulp van loonkostensubsidie. Maatwerk en de vraag vanuit de (lokale) arbeidsmarkt staan centraal. • We zetten in op sectoren waar arbeidskrapte is. Eventuele mismatch tussen vraag en aanbod overbruggen we door in samenwerking met deze sectoren een passende aanpak te ontwikkelen. • Op basis van de resultaten in 2016 en 2017 en de genoemde trends en ontwikkelingen verwachten wij in 2018 172 personen naar werk en/ of scholing te begeleiden.
Participatie	Bevorderen van maatschappelijke participatie.	• Daar waar matching op de arbeidsmarkt niet mogelijk is, zetten we in op maatschappelijke participatie, onder andere via vrijwilligerswerk of tegenprestaties. Maatwerk is het uitgangspunt: aansluiten bij de al aanwezige (en te ontwikkelen) vaardigheden en talenten van de cliënt en de te ontwikkelen of aanwezige burgerinitiatieven. • We spelen met alle partners in op de ontwikkeling van de eerder genoemde parallelle arbeidsmarkt. • In samenwerking met de gebiedsteams hebben we de ambitie om in 2018 170 personen vrijwilligerswerk te laten verrichten.
Inkomen	Zorgvuldig en binnen de kaders van wet- en regelgeving afhandelen van uitkerings- (aan)vragen.	Integrale handhaving maakt onderdeel uit van de dienstverlening. Hierbij ligt de nadruk op preventie en volgt repressie waar nodig. Dit betekent achtereenvolgens: a) voorlichting en communicatie b) heldere afspraken maken en nakomen c) anticiperen op organisatie en cliëntgedrag / vroegtijdige detectie d) daadwerkelijk sanctioneren.

4 Programma Armoedebestrijding

4.1 Inleiding

Leven in armoede heeft vaak grote gevolgen. Kinderen die opgroeien in armoede blijken op school slechter te presteren en de kans is groot dat zij ook als volwassene worden getroffen door armoede of andere negatieve maatschappelijke gevolgen ondervinden. Het leidt vaak tot een ongewenst sociaal isolement dat generaties lang kan duren. Dit vraagt om een effectieve armoedebestrijding, waarbij een samenspel verlangd wordt van inwoners en hun netwerken en diverse actoren, waaronder overheden, professionals en het maatschappelijk middenveld. Vanuit hun verantwoordelijkheid zetten gemeenten verschillende (financiële) regelingen in via de gebiedsteams en de Dienst.

4.2 Hoofddoelstellingen

Armoede wordt teruggedrongen en zo mogelijk voorkomen door middel van een samenhangend stelsel van diverse (financiële) regelingen. Hierbij is er specifieke aandacht voor kinderen.

4.3 Posities en rollen in het netwerk

Gebiedsteams en netwerkpartners spelen een belangrijke rol in de signalering en preventie van armoede, verwijzing naar ondersteuning en het verstrekken of aanvragen van regelingen voor armoedebestrijding.

4.3.1 Opdracht de Dienst

De Dienst adviseert de gebiedsteams over beschikbare regelingen voor inkomensondersteuning, verwerkt de aanvragen voor en organiseert de uitbetaling van verschillende regelingen, waaronder de bijzondere bijstand, AV Frieso en de individuele inkomenstoeslag.

4.4 Trends en ontwikkelingen

- De uitgaven voor bijzondere bijstand inzake de kosten van bewindvoering stijgen door groei in het aantal toewijzingen van bewindvoering door de rechtbank Noord Nederland.
- De uitgaven voor bijzondere bijstand stijgen door de groei van aanvragen voor huisvesting statushouders.

4.5 Doelstellingen en acties Programma Armoedebestrijding

Doelstellingen en acties van de Dienst rond de thema's van Armoedebestrijding betreffen in 2018:

Thema	Subdoelstellingen	Acties
Preventie	Vroegtijdig signaleren van schuldenproblematiek.	• Met netwerkpartners participeren we in een intensief preventie- en voorlichtingsbeleid ter voorkoming van armoede en schulden. • We bieden een samenhangend stelsel van op specifieke doelgroepen gerichte maatregelen om armoede te voorkomen. • In 2017 is een schuldhulppreventieplan vastgesteld. De acties uit dit plan zetten we in 2018 voort.
Bestrijding	Armoede terugdringen.	• In afstemming met gebiedsteams, fondsen en andere netwerkpartners benaderen we actief de inwoners die getroffen worden door armoede. De individuele situatie is het uitgangspunt. • Gerichte maatregelen voor specifieke doelgroepen helpen om armoede van deze inwoners te beperken.
Beheersing	Budgetbeheersing.	• Een werkgroep gaat onderzoek doen naar de mogelijkheden om de kosten in het kader van bewindvoering te gaan beperken. • Daarnaast zoeken we afstemming met de rechtbank Noord Nederland over het proces rondom toewijzing en tariefstelling voor bewindvoering. • We hebben geen invloed op de groeiende uitgaven aan bijzondere bijstand voor statushouders. We houden daarom ruimte voor deze kosten in de financiële begroting.

5 Programma Wmo en Jeugdwet

5.1 Inleiding

Mee kunnen doen, toekomstperspectief hebben en behouden is in eerste instantie ieders eigen verantwoordelijkheid. Door bijvoorbeeld leeftijd, gezondheid of psychische aandoeningen schieten in sommige situaties de eigen mogelijkheden (tijdelijk) te kort. Vanuit een sociaal-maatschappelijke solidariteit zijn hulp en voorzieningen mogelijk, dichtbij en effectief. Door beleid en uitvoering in de Wmo en Jeugdwet zoveel mogelijk met elkaar te verbinden en daarbij maatschappelijke (vrijwilligers) organisaties te betrekken vergroten we de effectiviteit van die hulp en ondersteuning. Algemene voorzieningen hebben een grotere invloed op de versterking van de samenleving. Ondersteuning vanuit de overheid wordt daarom bij voorkeur in die vorm gegeven. Wanneer dit niet mogelijk of adequaat is kunnen inwoners een beroep doen op individuele voorzieningen.

5.2 Hoofddoelstellingen

5.2.1 Wmo 2015

De Wmo 2015 is gericht op de bevordering van sociale samenhang en de ondersteuning van de zelfredzaamheid en participatie van mensen met een beperking, chronische psychische of psychosociale problemen. De uitvoering is er daarom op gericht dat inwoners zo lang mogelijk vanuit hun eigen leefomgeving (zelfstandig wonen) mee kunnen doen aan het maatschappelijk leven (meedoen in de samenleving).

Passend bij de grondwaarde van de Wmo, ligt de nadruk op het zelf oplossend vermogen van inwoners en hun omgeving. In de praktijk betekent dat, dat we daarbij een beroep doen op de *civil society*. Voor inwoners die het op eigen kracht en met behulp van hun omgeving niet redden, bieden we ondersteuning. Hierbij is maatwerk het uitgangspunt. Ook de inning van een inkomensafhankelijke eigen bijdrage voor voorzieningen sluit aan bij de grondgedachte van eigen kracht en zelfredzaamheid.

5.2.2 Jeugdwet

De Jeugdwet heeft als uitgangspunt dat jeugdigen veilig en gezond moeten kunnen opgroeien tot volwassenen die regie kunnen voeren over hun leven en mee kunnen doen in de samenleving. Jeugdigen en ouders zijn in eerste plaats zelf verantwoordelijk voor veilig en gezond opgroeien. Zijn ze er op eigen kracht of met hulp uit het netwerk niet toe in staat, dan is ondersteuning mogelijk vanuit het principe één gezin, één plan, één aanpak.

5.3 Posities en rollen in het netwerk

Gebiedsteams (en andere verwijzers) vormen de toegang tot ondersteuning op grond van de Wmo en de Jeugdwet. De Dienst vormt de schakel tussen de toegang en de zorgaanbieders. Wanneer een Pgb verstrekt wordt, vormt de Dienst de schakel met de SVB.

5.3.1 Opdracht de Dienst

De opdracht voor de Dienst is op het gebied van de Wmo en de Jeugdwet tweeledig:

- De Dienst adviseert de gebiedsteams bij de interpretatie van de kaders die wet- en regelgeving bieden, zodat gebiedsteams de ruimte binnen die kaders optimaal kunnen gebruiken voor maatwerk en de ondersteuning tegelijkertijd voldoet aan de kaders die de wet- en regelgeving voorschrijven.
- Zodra de gebiedsteams de ondersteuningsbehoefte hebben vastgesteld en (in gezamenlijkheid met de cliënt) een voorziening aangevraagd hebben, organiseert de Dienst het achterliggende proces van beschikken – bestellen – betalen, plus monitoring en handhaving van de kwaliteit van de geleverde zorg (externe rechtmatigheid).

5.4 Trends en ontwikkelingen

- Gebiedsteams, gemeenten, de Dienst, zorgaanbieders en cliënten werken samen aan innovatie, oftewel de *transformatie*. Dat kan op vele gebieden zijn: ICT, lokale algemene voorzieningen, de vorm van zorgvoorzieningen, de aanpak door gebiedsteams of door zorgaanbieders.
- Er is ruimte voor initiatieven die bijdragen aan veilig opgroeien, aan de zelfredzaamheid en aan de maatschappelijke participatie van inwoners in Noordwest Friesland.
- De bevolking in Noordwest Friesland vergrijst, ontgroent en krimpt. Bij ongewijzigd beleid neemt daardoor de druk op Wmo-voorzieningen toe.
- Het aantal eenpersoonshuishoudens onder de doelgroep Wmo stijgt geleidelijk en tegelijkertijd wonen inwoners gemiddeld langer thuis. Dit heeft mogelijk invloed op de verstrekking van voorzieningen die erop gericht zijn dat inwoners zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen, zoals woningaanpassingen, vervoer of hulpmiddelen ten behoeve van mobiliteit.
- Het aantal echtscheidingen is stabiel, maar (landelijk) neemt het aantal scheidingen dat uit de hand loopt (vechtscheidingen) toe. Dit is van invloed op het gezond en veilig opgroeien van kinderen, waardoor vaker ondersteuning op grond van de Jeugdwet noodzakelijk is.

5.5 Doelstellingen en acties Programma Wmo en Jeugdwet

Doelstellingen en acties van de Dienst rond de thema's van Wmo en Jeugdwet betreffen in 2018:

Thema	Subdoelstellingen	Acties
Ontgroening, vergrijzing en krimp	(Sociale) omgeving versterken.	• We ondersteunen inwoners bij de inzet en uitvoering van mantelzorg. • We vereenvoudigen de toegang tot algemene voorzieningen. • We bieden maatwerkvoorzieningen vooral aan als vangnet.
Eigen kracht	In 2018 voert de Dienst de administratieve aanlevering inzake de inning van eigen bijdragen richting het CAK volledig zelf uit.	Tot en met 2017 is de gegevensaanlevering voor het CAK deels belegd bij zorgaanbieders. In 2018 bereidt de Dienst de overdracht van deze taken voor, zodat de uitvoering per juli 2018 bij de Dienst ligt. Dit leidt tot een betere inning en monitoring van eigen bijdragen en een administratieve lastenverlichting voor zorgaanbieders.
Maatwerk binnen kaders van wet- en regelgeving	Zorgvuldig en binnen de kaders van wet- en regelgeving afhandelen van aanvragen en mutaties.	Adviseurs van de Dienst blijven inzetten op het versnellen van de aanvraagverwerking, door de gebiedsteams te adviseren over de kaders en voorwaarden die wet- en regelgeving stellen voor het aanvragen van maatwerk-voorzieningen.
	De externe rechtmatigheid ten aanzien van de geleverde zorg is geborgd in de keten tussen de Dienst en Zorgaanbieders.	We realiseren dat de gefactureerde zorg ook daadwerkelijk is geleverd met oog op cliëntbelang en in de geest van de wet, door inzet van een handhaver Wmo en Jeugdwet, de pilot Horizontaal Toezicht en het uitvoeren van externe audits bij zorgaanbieders.
Transformatie	Aanjagen en faciliteren van innovatie en ruimte bieden voor (maatschappelijke) initiatieven.	We innoveren in de aanbesteding Wmo Begeleiding door de mogelijkheden van verschillende financieringsvormen te onderzoeken, waaronder resultaat-financiering waardoor nieuwe vormen van voorzieningen ontstaan. Deze aanbesteding wordt in 2018 uitgezet en vooraf moet onderzoek worden gedaan naar de mogelijkheden van eventuele integrale voorzieningen of profielen. We ronden de implementatie van de nieuwe inkoopstelsel begin 2018 af. De Friese gemeenten hebben in samenwerking met SDF gekozen voor een resultaatgerichte financiering, waardoor de zorgaanbieder wordt gestimuleerd zich te gaan ontwikkelen en innoveren. Daarbij ligt de focus op de samenwerking in de regio en op nieuwe initiatieven binnen de zorg.

6 Bedrijfsvoering

6.1 Inleiding

De Dienst als bedrijfsvoerder binnen de Gemeenschappelijke Regeling versterkt de gemeenten, gebiedsteams en de netwerkpartners in de keten en ondersteunt hen bij het realiseren van de doelstellingen van sociale wet- en regelgeving. De Dienst innoveert, adviseert en organiseert door het uitvoeren van administratieve taken, door advisering en ondersteuning van onder andere gemeenten, gebiedsteams en POSD. In goed overleg en nauwe samenwerking stemmen we (innovatie van) automatisering, inkoop, beleid, advisering en administratieve processen af. Ook verzorgen we toezicht en handhaving.

6.2 Hoofddoelstellingen

Doelstelling in de dienstverlening van de Dienst als bedrijfsvoerder is er voor te zorgen dat sociale ondersteuning werkt. Dat doen we door gebiedsteams, bestuurders, raden en netwerkpartners te adviseren over passende sociale voorzieningen, en door het organiseren van die voorzieningen, zodat inwoners met een ondersteuningsbehoefte zelfstandig(er) kunnen wonen, leven en werken.

6.3 Trends en ontwikkelingen

- In 2017 werken gemeenten in Noordwest Friesland aan de uittreding van Leeuwarderadeel, de komst van cliënten uit Littenseradiel en de doorontwikkeling van de gebiedsteams. Dit heeft in 2018 effect op de organisatie van de Dienst.
- Zaakgericht werken is sinds een aantal jaren in opmars binnen gemeenteland, en zal over een aantal jaren de standaard zijn voor overheidsdienstverlening. Zaakgericht werken betekent dat alle documenten die voor een zaak relevant zijn, worden gebundeld en digitaal opgeslagen, ongeacht wie aan de zaak werkt en waar hij dat doet.
- Door toenemende digitale registratie van persoonsgegevens nemen ook de risico's, wettelijke eisen en media-aandacht rond informatiebeveiliging en privacy toe.
- Door veranderende taakverdeling is de laatste jaren de positie van de Dienst ten opzichte van belangrijke partijen in het Sociaal Domein (cliënten, inwoners, Pastiel, gebiedsteams, beleidsmakers en raden van gemeenten) verschoven.
- Veranderende omstandigheden als gemeentelijke herindelingen en de gebiedsteams vragen steeds meer flexibiliteit van personeel.
- De groei van het aantal partijen, taken, verantwoordelijkheden, werkwijzen en methodieken in het Sociaal Domein leidt tot een toenemende complexiteit van het werkveld.
- Landelijk zijn een aantal pilots gestart om budgetten van de gebiedsteams anders te financieren (bijvoorbeeld een integraal budget).

6.4 Doelstellingen en acties Bedrijfsvoering

Doelstellingen en acties van de Dienst rond de thema's van Bedrijfsvoering betreffen in 2018:

Thema	Subdoelstellingen	Acties
Dienstverlening	Het ketenproces versterken.	• We werken continu aan onze inhoudelijke expertise op het gebied van sociale wet- en regelgeving en weten de weg in de (zorg)keten van het Sociaal Domein. • We blijven gebiedsteams ondersteunen op gebied van opleidingen, inkoop, contractbeheer, communicatie, financiën, P&C, management-informatie en ICT. • Adviseurs Wmo en Jeugdwet van de Dienst zijn een deel van de werktijd aanwezig in de gebiedsteams. Zo kunnen we proactief informeren, signaleren, adviseren, faciliteren en kennis overdragen. In de onderzoeksfase ondersteunt de Adviseur Wmo en Jeugdwet de gebiedsteams actief, waardoor de kwaliteit van de aanvragen toeneemt, met als resultaat dat de doorlooptijd afneemt. • We zetten Adviseurs Sociaal Domein in als linking pin. Zo leggen we meer focus op procesverbetering tussen de Dienst, gebiedsteams en SDF.
	Zaakgericht werken bestendigen.	• We richten ons in samenwerking met collega-overheidsorganisaties en het Shared Servicecentrum Leeuwarden (SSL) op het goed en transparant afhandelen van processen ('zaken'). Het zaakgericht werken omvat onder andere de mogelijkheid van cliënten om hun eigen zaken digitaal te volgen. In 2018 oriënteren wij ons op de mogelijkheden van zaakgericht werken. • We werken aan de doorontwikkeling van geautomatiseerde ondersteuning voor ons bedrijfsproces en betrekken daarbij alle partijen in het Sociaal Domein, waaronder inwoners, gebiedsteams, adviseurs, administratie en zorgaanbieder, in de keten van het Sociaal Domein.
Innovatie	Positionering van de Dienst in de keten Sociaal Domein NWF verhelderen.	• In 2017 implementeren we een aangescherpte visie, missie en uitvoerings-/communicatieplan. Dit zal in 2018 verder worden uitgebouwd en bijgesteld, zodat we nog meer maatwerk leveren aan de verschillende doelgroepen en we de samenwerking met de ketenpartners verder optimaliseren. • We zorgen ervoor dat de relevante informatie, voor de juiste doelgroep, via het juiste kanaal, op het juiste moment beschikbaar is.

		• We maken continu duidelijke afspraken met ketenpartners en/of andere stakeholders over wat van wie wordt verwacht. Daarbij is duidelijk welke bijdrage iedere partij levert in realisatie van de doelen en maatschappelijke effecten.
	Financiële structuren.	• We versimpelen de financiële structuur, door de programmabegrotingen te analyseren en de mogelijkheden te onderzoeken naar een andere manier van budgettering van de huidige verschillende beschikbare budgetten. Een voorbeeld daarvan is een integraal budget voor de gebiedsteams. De uitdaging is om bij één plan, één gezin, één regisseur, één budget te realiseren. • Om administratieve lasten bij zorgaanbieders te verlichten is de Dienst in samenwerking zorgverzekeraar de Friesland, zorgaanbieders en andere gemeenten gestart met de pilot van horizontaal toezicht. Horizontaal toezicht richt zich op de rechtmatigheid van de zorguitgaven.
	ICT.	• We blijven innoveren op het gebied van ICT
	Ondernemerschap op de werkvloer stimuleren.	• We gaan creatief en probleemoplossend om met de toenemende complexiteit waar moderne organisaties mee te maken hebben. • We blijven medewerkers faciliteren via opleidingen, samenwerking, zelfsturing, eigen verantwoordelijkheid en initiatiefkracht.
Gemeentelijke herindelingen en gebiedsteams	Verandercapaciteit versterken.	• We zorgen voor flexibele inzet van personeel om een soepele aanpassing aan veranderende omstandigheden mogelijk te maken. • Van het management vragen we een hoge betrokkenheid in de ontwikkeling van de medewerkers, de organisatie en de implementatie van nieuwe projecten.
	Huisvesting heroverwegen.	• In 2017 heroverwegen we de huisvesting van de Dienst, onder andere vanwege een aflopende huurovereenkomst. Huisvesting zal in 2018 de nodige investering in tijd en geld gaan kosten.
Privacy en informatie-beveiliging	Risico's in informatiebeveiliging minimaliseren .	• We bestendigen de informatiebeveiliging van persoonsgegevens en processen doorlopend. We verlenen volledige medewerking aan alle audits van de Inspectie SZW op het gebied van informatiebeveiliging. • We toetsen en actualiseren jaarlijks ons Beheersingsplan, Informatiebeveiligingsplan en Informatiebeleidsplan.~

		• We richten data flexibel en toch veilig in, zodat de betrokken partners in het Sociaal Domein over de voor hun relevante data kunnen beschikken. • We pakken privacy op als onderdeel van de informatiebeveiliging zodat de Dienst voldoet aan de landelijke eisen. Per 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming van toepassing. Met de voorbereiding van de invoering van deze wet is in 2017 gestart. Door de invoering van deze wet zijn nieuwe functies bij de Dienst noodzakelijk, zoals een functionaris voor de gegevensbescherming en een privacy functionaris.
--	--	--

Financiële begroting 2018

- In de Financiële begroting wordt ingegaan op BBV, financiële doelstellingen, financiële samenvattingen, financiële uitgangspunten en risico's –

7 Financiële herziene begroting 2018

7.1 Een gedeelde begroting Sociaal Domein

De begroting van de Dienst vormt een groot deel van het totale Sociaal Domein. De gemeenten maken zelf echter ook kosten voor het Sociaal Domein. Zo financieren gemeenten onder andere:

- Gebiedsteams (mensen en middelen).
- Veilig Thuis.
- Maatschappelijke opvang en Vrouwenopvang (Centrumregeling).
- Dorpshuizen en verenigingen.
- Peuterspeelzalen.
- Educatie (b.v. leerlingenvervoer).

De Dienst kan sturing geven op een deel van de uitgaven binnen het Sociaal Domein die *in de begroting van de Dienst zijn opgenomen*:

1. De Dienst kan sturen op de uitgaven inzake de Bedrijfsvoering
2. De Dienst kan sturen op de uitgaven inzake de inzet van Arbeids- en Begeleide Participatie
3. De Dienst heeft een signaalfunctie en geeft input voor beleid als het gaat om de uitgaven inzake de Programmaonderdelen Inkomen, Armoedebestrijding, Wmo en Jeugdwet. Het betreft hier opneindregelingen. Tevens vindt, ten aanzien van het Programma Wmo en Jeugdwet, de op- en afschaling en de indicering plaats in het gebiedsteam.

7.2 BBV en taakvelden

De herziene begroting 2018 is opgesteld conform het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV 2004). Met de laatste wijziging van het BBV is de wijze waarop de informatie voor derden wordt verstrekt gewijzigd en vereenvoudigd. In de nieuwe regeling voor informatie voor derden wordt voorgeschreven welke taakvelden provincies en gemeenten moeten gebruiken voor het opstellen van de uitvoeringsinformatie. Deze voorgeschreven taakvelden vervangen, voor de Dienst als verbonden partij, vanaf de begroting 2018 de functies in de lv-3.

7.3 Herziene begroting 2018

Alle bedragen en aantallen welke zijn opgenomen onder de kolom (herziene) begroting 2018 zijn exclusief gemeente Leeuwarderadeel en inclusief het gedeelte van de gemeente Littenseradiel welke invoegt in de gemeente Waadhoeke.

7.4 Financiële programmabegroting 2018, totaal de Dienst

De totale programmabegroting geeft inzicht in de realisaties en begroting van de verschillende programma's. Daarom is het volgende overzicht exclusief de kosten van de Bedrijfsvoering opgenomen. Het begroot resultaat inclusief de kosten van de Bedrijfsvoering is opgenomen in paragraaf 7.9.

	Herziene Begroting 2018		Herziene begroting 2017		Prognose jaar 2017		Jaar 2016	
Lasten								
Werk, Participatie en Inkomen	€	27.659.653	€	27.849.770	€	28.729.351	€ 30.258.894	€ 38.501.779
Armoedebestrijding	€	3.099.682	€	2.675.770	€	2.988.481	€ 3.340.654	€ 3.481.978
Wmo en Jeugdwet	€	23.257.139	€	24.505.465	€	28.193.511	€ 26.658.815	€ 28.580.158
Totaal lasten	€	54.016.474	€	55.031.006	€	59.911.343	€ 60.258.363	€ 70.563.914
Baten								
Werk, Participatie en Inkomen	€	714.868	€	674.902	€	742.823	€ 767.489	€ 660.170
Armoedebestrijding	€	177.358	€	142.644	€	416.799	€ 537.840	€ 180.712
Wmo en Jeugdwet	€	607.199	€	764.445	€	920.167	€ 565.163	€ 533.057
Totaal baten	€	1.499.425	€	1.581.991	€	2.079.789	€ 1.870.492	€ 1.373.938
Resultaat	€	-52.517.049	€	-53.449.015	€	-57.831.554	€ -58.387.871	€ -69.189.976
Dekking								
Rijksbijdragen								
Gebundelde Uitkering	€	-	€	-	€	23.655.376	€ 23.993.938	€ 23.299.092
Vangnetuitkering	€	-	€	-	€	415.556	€ 723.896	€ 636.500
Bbz	€	-	€	-	€	19.137	€ 56.017	€ 26.385
Huishoudelijke hulp toeslag	€	-	€	-	€	-	€ -	€ 1.494.260
Totaal rijksbijdragen	€	-	€	-	€	24.090.069	€ 24.773.851	€ 25.456.238
Gemeentelijke bijdragen								
Werk, Participatie en Inkomen	€	26.944.785	€	27.174.868	€	3.896.460	€ 4.717.554	€ 13.879.632
Armoedebestrijding	€	2.922.324	€	2.533.127	€	2.571.681	€ 2.802.814	€ 3.301.266
Wmo en Jeugdwet	€	22.649.940	€	23.741.021	€	27.273.344	€ 26.093.653	€ 26.552.840
Totaal gemeentelijke bijdragen	€	52.517.049	€	53.449.015	€	33.741.485	€ 33.614.020	€ 43.733.738
Totaal dekking	€	52.517.049	€	53.449.015	€	57.831.554	€ 58.387.871	€ 69.189.976
Netto resultaat	€	-	€	-	€	-	€ -	€ -

7.4.1 Financiële uitgangspunten Waadhoeke

De financiële uitgangspunten zijn in principe voor alle gemeenten gelijk. Echter in verband met de invoering van een deel van de gemeente Littenseradiel in de Waadhoeke, hebben we hier ook onderstaande uitgangspunten meegenomen.

Onderwerp	Uitgangspunten
Waadhoeke	De baten, lasten en aantallen van het gemeentelijk deel van Littenseradiel dat in de gemeente Waadhoeke opgaat, zijn opgenomen in de herziene begroting 2018.
	De baten en lasten zijn, na opgave van de gemeente Sudwest Fryslân, indien mogelijk rechtstreeks toegerekend. Indien dit niet mogelijk was, zijn de baten en lasten in de verhouding van het inwoneraantal Waadhoeke (excl. Littenseradiel) en Littenseradiel toegerekend.

7.5 Financiële samenvatting herziene begroting 2018, totaal de Dienst

Navolgend wordt de financiële samenvatting gepresenteerd van de herziene begroting 2018. In de samenvatting worden de wijzigingen in de herziene begroting 2018 ten opzichte van de begroting 2018 op hoofdlijnen benoemd.

Werk & Participatie	Herziene begroting 2018	Begroting 2018	Verschil
Lasten			
6.4 Begeleide participatie	€ 1.247.425	€ 1.183.288	€ 64.137
6.5 Arbeidsparticipatie	€ 1.204.925	€ 1.055.788	€ 149.137
Totaal lasten	€ 2.452.350	€ 2.239.076	€ 213.274
Baten			
6.4 Begeleide participatie	€ -	€ -	-
6.5 Arbeidsparticipatie	€ -	€ -	-
Totaal baten	€ -	€ -	-
Saldo	€ 2.452.350	€ 2.239.076	€ 213.274

Inkomen	Herziene begroting 2018	Begroting 2018	Verschil
Lasten			
6.3 Inkomensregelingen	€ 25.207.303	€ 25.610.694	€ -403.391
Totaal lasten	€ 25.207.303	€ 25.610.694	€ -403.391
Baten			
6.3 Inkomensregelingen	€ 714.868	€ 674.902	€ 39.966
Totaal baten	€ 714.868	€ 674.902	€ 39.966
Saldo	€ 24.492.435	€ 24.935.792	€ -443.357

Armoedebestrijding	Herziene begroting 2018	Begroting 2018	Verschil
Lasten			
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	€ 27.428	€ 35.745	€ -8.317
6.3 Inkomensregelingen	€ 2.562.113	€ 2.153.643	€ 408.470
6.7 Maatwerkdienstverlening 18+	€ 510.141	€ 486.382	€ 23.759
Totaal lasten	€ 3.099.682	€ 2.675.770	€ 423.912
Baten			
6.3 Inkomensregelingen	€ 177.358	€ 142.644	€ 34.714
Totaal baten	€ 177.358	€ 142.644	€ 34.714
Saldo	€ 2.922.324	€ 2.533.127	€ 389.197

Wmo	Herziene begroting 2018	Begroting 2018	Verschil
Lasten			
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	€ 1.714.692	€ 1.763.529	€ -48.837
6.2 Wijkteams	€ 22.000	€ 22.000	€ -
6.4 Begeleide participatie	€ 2.672.313	€ 3.021.074	€ -348.761
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	€ 636.894	€ 614.000	€ 22.894
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	€ 7.119.626	€ 7.110.002	€ 9.625
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	€ -	€ -	€ -
Totaal lasten	€ 12.165.525	€ 12.530.605	€ -365.079
Baten			
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	€ 607.199	€ 764.445	€ -157.246
Totaal baten	€ 607.199	€ 764.445	€ -157.246
Saldo	€ 11.558.326	€ 11.766.160	€ -207.834

Jeugdwet	Herziene begroting 2018	Begroting 2018	Verschil
Lasten			
6.2 Wijkteams	€ -	€ -	€ -
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	€ 9.669.614	€ 10.569.860	€ -900.246
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	€ 1.422.000	€ 1.405.000	€ 17.000
Totaal lasten	€ 11.091.614	€ 11.974.861	€ -883.247
Baten			
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	€ -	€ -	€ -
Totaal baten	€ -	€ -	€ -
Saldo	€ 11.091.614	€ 11.974.861	€ -883.247

Bedrijfsvoering	Herziene begroting 2018	Begroting 2018	Verschil
Lasten			
Personeelskosten	€ 7.723.101	€ 7.272.320	€ 450.781
Huisvestingskosten	€ 509.500	€ 509.500	€ -
Automatiseringskosten	€ 850.000	€ 895.000	€ -45.000
Organisatiekosten	€ 225.500	€ 225.500	€ -
Externe kosten	€ 567.000	€ 567.000	€ -
Afschrijvingen	€ 170.000	€ 160.000	€ 10.000
Structurele weerstandscapaciteit	€ 100.000	€ 100.000	€ -
Totaal lasten	€ 10.145.101	€ 9.729.320	€ 415.781
Baten			
Dekking programma	€ 574.896	€ 533.620	€ 41.276
Dekking project	€ 6.496	€ 59.286	€ -52.790
Dekking overig	€ 121.638	€ 40.000	€ 81.638
Bijdrage Leeuwarderadeel	€ 424.900	€ 424.900	€ -
Bijdrage Ferwerderadiel	€ 41.600	€ 41.600	€ -
Totaal baten	€ 1.169.530	€ 1.099.406	€ 70.125
Saldo	€ 8.975.571	€ 8.629.914	€ 345.657

7.6 Programmabegroting Werk, Participatie en Inkomen

Noardwest Fryslân - Programma Werk, Participatie en Inkomen					
Taakveld	Herziene begroting 2018	Begroting 2018	Herziene begroting 2017	Prognose jaar 2017	Jaar 2016
Lasten					
6.3 Inkomensregelingen					
BUIG	€ 24.843.603	€ 25.137.434	€ 26.040.244	€ 27.103.329	€ 25.602.044
Loonkostensubsidie Beschut Werken	€ 81.500	€ 200.358	€ -	€ -	€ -
Bbz	€ 282.201	€ 272.903	€ 286.604	€ 344.665	€ 260.157
	€ 25.207.303	€ 25.610.694	€ 26.326.849	€ 27.447.994	€ 25.862.201
6.4 Begeleide participatie					
WSW	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 10.282.769
Re-integratie TMP	€ 851.439	€ 688.283	€ 757.666	€ 955.499	€ 779.948
Re-integratie Pastiel	€ 303.486	€ 317.505	€ 393.585	€ 399.952	€ 398.457
Re-integratie Beschut Werken	€ 42.500	€ 127.500	€ -	€ -	€ -
Lokale participatie-initiatieven	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ -
	€ 1.247.425	€ 1.183.288	€ 1.201.251	€ 1.405.450	€ 11.461.174
6.5 Arbeidsparticipatie					
Re-integratie TMP	€ 851.439	€ 688.283	€ 757.666	€ 955.499	€ 779.948
Re-integratie Pastiel	€ 303.486	€ 317.505	€ 393.585	€ 399.952	€ 398.457
Lokale participatie-initiatieven	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ -
	€ 1.204.925	€ 1.055.788	€ 1.201.251	€ 1.405.450	€ 1.178.405
Totale lasten Werk, Participatie en Inkomen	€ 27.659.653	€ 27.849.770	€ 28.729.351	€ 30.258.894	€ 38.501.779
Baten					
6.3 Inkomensregelingen					
Debiteuren BUIG	€ 420.344	€ 393.188	€ 429.055	€ 516.327	€ 381.372
Debiteuren Bbz	€ 294.525	€ 281.715	€ 313.768	€ 242.764	€ 283.733
	€ 714.868	€ 674.902	€ 742.823	€ 759.092	€ 665.105
6.4 Begeleide participatie					
ESF	€ -	€ -	€ -	€ 2.025	€ -9.037
Debiteuren	€ -	€ -	€ -	€ 2.174	€ 1.467
Eigen bijdragen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -122
Extra middelen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 5.224
	€ -	€ -	€ -	€ 4.199	€ -2.468
6.4 Arbeidsparticipatie					
ESF	€ -	€ -	€ -	€ 2.025	€ -9.037
Debiteuren	€ -	€ -	€ -	€ 2.174	€ 1.467
Eigen bijdragen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -122
Extra middelen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 5.224
	€ -	€ -	€ -	€ 4.199	€ -2.468
Totale baten Werk, Participatie en Inkomen	€ 714.868	€ 674.902	€ 742.823	€ 767.489	€ 660.170
Dekking					
Saldo Werk, Participatie en Inkomen	€ -26.944.785	€ -27.174.868	€ -27.986.529	€ -29.491.405	€ -37.841.609
BUIG	€ -	€ -	€ 23.655.376	€ 23.993.938	€ 23.299.092
Vangnetuitkering	€ -	€ -	€ 415.556	€ 723.896	€ 636.500
Bbz	€ -	€ -	€ 19.137	€ 56.017	€ 26.385
Gemeentelijke bijdragen	€ 26.944.785	€ 27.174.868	€ 3.896.460	€ 4.717.554	€ 13.879.632
Totaal dekking Werk, Participatie en Inkomen	€ 26.944.785	€ 27.174.868	€ 27.986.529	€ 29.491.405	€ 37.841.609

7.6.1 Aantallen en gemiddeld uitkeringsbedrag

	Herziene begroting 2018	Begroting 2018	Herziene begroting 2017	Prognose jaar 2017	Jaar 2016
Bestandsontwikkeling Re-integratie					
Gemiddeld aantal arbeidsplichtige cliënten	1.708	1.899	1.776	1.875	1.774
Gemiddeld aantal re-integratiecliënten	1.925	2.025	1.983	2.088	2.006
Gemiddeld aantal cliënten 0-40	713	792	664	851	0
Gemiddeld aantal cliënten 40-80	1.099	1.074	1.096	1.126	0
Gemiddeld aantal cliënten 80-100	113	159	223	111	0
Gemiddeld aantal re-integratiecliënten	1.925	2.025	1.983	2.088	0
Gemiddeld aantal cliënten TMP	0	0	0	0	1.093
Gemiddeld aantal cliënten Gebiedsteam	0	0	0	0	616
Gemiddeld aantal cliënten bij Pastiel	0	0	0	0	297
Gemiddeld aantal re-integratiecliënten	0	0	0	0	2.006
Aantal lopende trajecten per 31 december:					
Arbeidspool	18	18	20	0	20
Bestandsontwikkeling Inkomen					
<u>Uitkeringen Participatiewet < 65 jaar</u>					
Aantal per 1 januari	1.607	1.647	1.659	1.743	1.644
Nieuw	532	475	527	584	603
Beëindigd	526	450	487	585	504
Aantal per 31 december	1.613	1.672	1.699	1.742	1.743
<u>Uitkeringen IOW/IOAW</u>					
Aantal per 1 januari	124	121	116	130	127
Nieuw	23	35	30	31	38
Beëindigd	23	33	28	24	35
Aantal per 31 december	124	123	118	137	130
<u>Uitkeringen IOAZ</u>					
Aantal per 1 januari	16	13	13	13	11
Nieuw	0	0	0	3	2
Beëindigd	0	0	0	0	0
Aantal per 31 december	16	13	13	16	13
<u>Uitkeringen Bbz starters</u>					
Aantal per 1 januari	8	13	21	19	18
Nieuw	13	19	28	13	23
Beëindigd	13	19	28	20	22
Aantal per 31 december	8	13	21	12	19
<u>Uitkeringen Bbz gevestigden</u>					
Aantal per 1 januari	11	8	5	8	9
Nieuw	10	11	17	16	11
Beëindigd	10	11	17	14	12
Aantal per 31 december	11	8	5	10	8
Uitstroom naar werk	172	153	167	221	189
Gewogen gem. aantal uitk. Part.wet < 65 jr	1.611	1.661	1.682	1.775	1.691
Gewogen gem. aantal uitk. IOW/IOAW	124	123	118	134	130
Gewogen gem. aantal uitk. IOAZ	16	13	13	14	13
Gemiddeld uitkeringsbedrag Part.wet < 65 jr	13.927	13.836	13.907	13.781	13.596
Gemiddeld uitkeringsbedrag IOW/IOAW	15.375	15.095	17.054	15.379	15.052
Gemiddeld uitkeringsbedrag IOAZ	16.174	15.830	17.826	17.035	16.633

7.6.2 Financiële uitgangspunten

Onderwerp	Uitgangspunten
Algemeen	Met ingang van 2018 worden de programma's Participatie en Inkomen samengevoegd tot één programma Werk, Participatie en Inkomen. In de inputbestanden is nog wel uitgegaan van een onderverdeling in Participatie en Inkomen.
	Bij de gemeente Harlingen is € 100.000 opgenomen voor lokale participatie-initiatieven.
	Voor de verdeling van de re-integratielasten tussen de taakvelden Begeleide Participatie en Arbeidsparticipatie (maatschappelijke participatie of re-integratie naar werk) is uitgegaan van een verhouding van 50/50. De werkelijke verhouding zal moeten blijken uit de realisatie 2018.
	De aantallen ultimo augustus 2017 vormen het uitgangspunt voor de bestandsontwikkeling.
	De indexatie op de bestanden Participatiewet Basis en IOAW is 0,4% voor 2018, conform septembercirculaire 2017.
	De gemiddelde uitkeringen zijn geïndexeerd met 1,6% over 2018 (conform septembercirculaire 2017) ten opzichte van de gerealiseerde gemiddelde uitkering over het jaar 2017.
Beschut werken	Er is in samenspraak met de gemeenten besloten om voor alle gemeenten binnen het programma Inkomen een gemeentelijke bijdrage te hanteren op basis van de lasten en baten binnen dit programma. De rijksbudgetten worden opgenomen binnen de gemeentelijke begroting. Uiteraard kan de Dienst ondersteunen bij de berekening van de vangnetuitkering en de Bbz.
	Beschut Werken is ook opgenomen in de herziene begroting 2018 van de GR Fryslân-West. De bate binnen de GR Fryslân-West betreft de bijdrage voor Beschut Werken welke opgenomen is binnen de herziene begroting van de Dienst.

7.7 Programmabegroting Armoedebestrijding

Noardwest Fryslân - Programma Armoedebestrijding						
Taakveld	Herziene begroting 2018	Begroting 2018	Herziene begroting 2017	Prognose jaar 2017	Jaar 2016	
Lasten						
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie					
Kinderopvang	€ 27.428	€ 35.745	€ 36.614	€ 27.428	€ 34.386	€ 34.386
	€ 27.428	€ 35.745	€ 36.614	€ 27.428	€ 34.386	€ 34.386
6.3	Inkomensregelingen					
Bijzondere bijstand bewindvoering	€ 684.379	€ 590.382	€ 730.074	€ 743.985	€ 754.745	€ 754.745
Bijzondere bijstand vergunninghouders	€ 116.628	€ 105.882	€ 159.476	€ 248.786	€ 268.569	€ 268.569
Bijzondere bijstand overig	€ 489.646	€ 528.748	€ 515.800	€ 563.543	€ 555.149	€ 555.149
Compensatieregeling HH	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 312.918	€ 312.918
AV Frieso	€ 528.639	€ 443.531	€ 388.092	€ 566.022	€ 475.889	€ 475.889
Bijzondere bijstand	€ 1.819.291	€ 1.668.543	€ 1.793.441	€ 2.122.336	€ 2.367.270	€ 2.367.270
Kindpakket Fondsen	€ 244.950	€ 115.000	€ 270.000	€ 270.000	€ 270.000	€ 270.000
Kindpakket Thuis	€ 61.500	€ 36.350	€ 33.680	€ 67.200	€ 29.187	€ 29.187
Participatiefonds	€ 126.000	€ 98.800	€ 109.000	€ 118.106	€ 89.114	€ 89.114
Mantelzorgfonds	€ 66.500	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Individuele studietoelage	€ -	€ -	€ -	€ 3.600	€ -	€ -
Individuele inkomensvoet	€ 169.072	€ 164.950	€ 153.383	€ 171.658	€ 166.784	€ 166.784
Minimabeleid	€ 668.022	€ 415.100	€ 566.063	€ 630.564	€ 555.085	€ 555.085
Eenmalige uitkering	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Schuldpreventie	€ 74.800	€ 70.000	€ 75.000	€ 3.867	€ 213	€ 213
	€ 2.562.113	€ 2.153.643	€ 2.434.504	€ 2.756.767	€ 2.922.567	€ 2.922.567
6.7	Maatwerkdienstverlening 18+					
Schuldhelpverlening	€ 510.141	€ 486.382	€ 517.362	€ 556.459	€ 525.025	€ 525.025
	€ 510.141	€ 486.382	€ 517.362	€ 556.459	€ 525.025	€ 525.025
Totale lasten Armoedebestrijding						
	€ 3.099.682	€ 2.675.770	€ 2.988.481	€ 3.340.654	€ 3.481.978	€ 3.481.978
Baten						
6.3	Inkomensregelingen					
Bijzondere bijstand	€ 177.358	€ 142.644	€ 146.799	€ 267.840	€ 180.712	€ 180.712
Minimabeleid	€ -	€ -	€ 270.000	€ 270.000	€ -	€ -
	€ 177.358	€ 142.644	€ 416.799	€ 537.840	€ 180.712	€ 180.712
Totale baten Armoedebestrijding						
	€ 177.358	€ 142.644	€ 416.799	€ 537.840	€ 180.712	€ 180.712
Dekking						
Saldo Armoedebestrijding						
	€ -2.922.324	€ -2.533.127	€ -2.571.681	€ -2.802.814	€ -3.301.266	€ -3.301.266
Gemeentelijke bijdragen	€ 2.922.324	€ 2.533.127	€ 2.571.681	€ 2.802.814	€ 3.301.266	€ 3.301.266
Totaal dekking Armoedebestrijding						
	€ 2.922.324	€ 2.533.127	€ 2.571.681	€ 2.802.814	€ 3.301.266	€ 3.301.266

7.7.1 Aantallen

	Herz. Begr. 2018	Begr. 2018	Prognose jaar 2017	Jaar 2016	Jaar 2015
AV Frieso uitkeringsgerechtigden	877	884	995	881	803
AV Frieso niet-uitkeringsgerechtigden	898	864	943	771	716
Aantal toegekende aanvragen					
Bijzondere bijstand bewindvoering	395	340	445	381	449
Bijzondere bijstand vergunninghouders	34	30	82	79	21
Bijzondere bijstand overig	465	538	465	618	442
Compensatieregeling HH	0	0	0	282	192
Participatiefonds	420	329	610	360	85
Individuele Studietoelage	0	0	3	0	1
Individuele Inkomensvoorslag	556	635	557	635	563

7.7.2 Financiële uitgangspunten

Onderwerp	Uitgangspunten
Algemeen	In 2018 zal het Programma Financieel Vangnet worden hernoemd naar Programma Armoedebestrijding. Dit verandert niets aan de inhoud van het programma. De herziene begroting is qua aantallen en gemiddelde uitkeringen gebaseerd op de realisatie over de periode januari t/m augustus 2017.
Bijzondere bijstand	Bij de bijzondere bijstand vergunninghouders is er vanuit gegaan dat het aantal aanvragen ten opzichte van het jaar 2017 gehalveerd zal zijn (in verband met te verwachten daling van de taakstelling huisvesting).
Kindpakket	Voor het Kindpakket Fondsen is uitgegaan van de bestedingen over de jaren 2016 en 2017. Voor het budget Kindpakket Thuis en Participatiefonds is uitgegaan van de realisatie in de periode januari t/m augustus 2017.
Mantelzorgfonds	Op basis van het bestuursbesluit van 5 oktober 2017 is de begroting voor het Mantelzorgfonds opgenomen onder het programma Armoedebestrijding. Dit betreft een overheveling van begrote bedragen vanuit het programma Wmo.
Schuldpreventie	Er is een bedrag van € 70.000 begroot voor schuldpreventie. De maatregelen hiervoor zijn opgenomen in het Beleidsplan Schuldhulpverlening. Daarnaast is er voor de gemeente Terschelling een bedrag van € 4.800 begroot voor het PING loket.

7.8 Programmabegroting Wmo en Jeugdwet

Taakveld		Herziene begroting 2018	Begroting 2018	Herziene begroting 2017	Prognose jaar 2017	Jaar 2016
Lasten						
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	€ 1.714.692	€ 1.763.529	€ 2.163.793	€ 1.833.027	€ 2.243.649
6.2	Wijkteams	€ 22.000	€ 22.000	€ 25.000	€ 29.678	€ 793.634
6.4	Begeleide participatie	€ 2.672.313	€ 3.021.074	€ 2.931.555	€ 2.569.854	€ 2.881.095
6.6	Maatwerkvoorzieningen	€ 636.894	€ 614.000	€ 712.500	€ 775.545	€ 763.971
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	€ 7.119.626	€ 7.110.002	€ 7.460.911	€ 7.470.988	€ 7.301.084
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	€ 9.669.614	€ 10.569.860	€ 12.455.914	€ 12.455.914	€ 12.868.414
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 184.756
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	€ 1.422.000	€ 1.405.000	€ 1.597.218	€ 1.523.809	€ 1.543.554
Totale lasten Wmo-Jeugdwet		€ 23.257.139	€ 24.505.465	€ 27.346.891	€ 26.658.815	€ 28.580.158
Baten						
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	€ 607.199	€ 764.445	€ 883.525	€ 565.163	€ 526.991
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 6.066
Totale baten Wmo-Jeugdwet		€ 607.199	€ 764.445	€ 883.525	€ 565.163	€ 533.057
Dekking						
Saldo Wmo-Jeugdwet		€ 22.649.940	€ 23.741.021	€ 26.463.365	€ 26.093.653	€ 28.047.101
Budget Huishoudelijke Hulp Toeslag		€ -	€ -	€ -	€ -	€ 1.494.260
Gemeentelijke bijdragen		€ 22.649.940	€ 23.741.021	€ 26.463.365	€ 26.093.653	€ 26.552.840
Totaal dekking Wmo		€ 22.649.940	€ 23.741.021	€ 26.463.365	€ 26.093.653	€ 28.047.101

Navolgend zijn de deelbegrotingen Wmo en Jeugdwet separaat opgenomen.

Noardwest Fryslân - Programma Wmo					
Taakveld	Herziene begroting 2018	Begroting 2018	Herziene begroting 2017	Prognose jaar 2017	Jaar 2016
Lasten					
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie					
Huishoudelijke Hulp (algemene voorziening)	€ 1.600.192	€ 1.644.779	€ 1.967.793	€ 1.637.027	€ 1.494.260
Mantelzorg	€ 114.500	€ 118.750	€ 196.000	€ 196.000	€ 120.330
Overige kosten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 629.058
	€ 1.714.692	€ 1.763.529	€ 2.163.793	€ 1.833.027	€ 2.243.649
6.2 Wijkteams					
MEE	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 526.898
Overige externe kosten	€ 22.000	€ 22.000	€ 25.000	€ 29.678	€ 11.629
	€ 22.000	€ 22.000	€ 25.000	€ 29.678	€ 538.527
6.4 Begeleide participatie					
Participatie	€ 2.672.313	€ 3.021.074	€ 2.931.555	€ 2.569.854	€ 2.881.095
6.6 Maatwerkvoorzieningen					
Woon-, vervoers-, en rolstoelvoorzieningen	€ 636.894	€ 614.000	€ 712.500	€ 775.545	€ 763.971
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+					
Huishoudelijke Hulp	€ 1.692.170	€ 1.511.233	€ 1.436.517	€ 1.820.586	€ 1.664.520
Zelfredzaamheid	€ 3.384.468	€ 3.290.383	€ 3.407.300	€ 3.441.055	€ 3.040.126
Respijtzorg	€ -	€ -	€ 8.911	€ 8.910	€ 575
Mantelzorg	€ -	€ 62.250	€ 70.250	€ 70.695	€ 9.857
Collectief Vervoer	€ 975.567	€ 949.461	€ 1.035.000	€ 1.021.636	€ 1.043.740
Totaal Zorg in Natura	€ 6.052.205	€ 5.813.326	€ 5.957.978	€ 6.362.881	€ 5.758.818
Huishoudelijke Hulp	€ 114.110	€ 139.363	€ 136.832	€ 150.781	€ 158.335
Begeleiding en dagbesteding	€ 932.312	€ 1.112.313	€ 1.318.100	€ 932.784	€ 1.375.905
Woon-, vervoers-, en rolstoelvoorzieningen	€ 21.000	€ 45.000	€ 48.000	€ 24.542	€ 8.026
Totaal PGB	€ 1.067.421	€ 1.296.675	€ 1.502.933	€ 1.108.107	€ 1.542.266
6.81 Geëscaleerde zorg 18+					
Inloopfunctie GGZ	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 184.756
Totale lasten Wmo	€ 12.165.525	€ 12.530.605	€ 13.293.759	€ 12.679.091	€ 13.913.083
Baten					
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+					
Eigen bijdragen	€ 607.199	€ 764.445	€ 883.525	€ 564.826	€ 525.282
Terugvordering PGB	€ -	€ -	€ -	€ 337	€ 1.710
	€ 607.199	€ 764.445	€ 883.525	€ 565.163	€ 526.991
Totale baten Wmo	€ 607.199	€ 764.445	€ 883.525	€ 565.163	€ 526.991
Dekking					
Saldo Wmo	€ 11.558.326	€ 11.766.160	€ 12.410.233	€ 12.113.929	€ 13.386.092
Budget Huishoudelijke Hulp Toeslag	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 1.494.260
Gemeentelijke bijdragen	€ 11.558.326	€ 11.766.160	€ 12.410.233	€ 12.113.929	€ 11.891.831
Totaal dekking Wmo	€ 11.558.326	€ 11.766.160	€ 12.410.233	€ 12.113.929	€ 13.386.092

N.B. Het taakveld Samenkracht en burgerparticipatie betreft onder andere de algemene voorziening voor huishoudelijke hulp.

Noardwest Fryslân - Programma Jeugdwet

Taakveld	Herziene begroting 2018	Begroting 2018	Herziene begroting 2017	Prognose jaar 2017	Jaar 2016
Lasten					
6.2 Wijkteams					
Regiecentrum	€ -	€ -	€ -	€ -	255.106
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-					
Inkoop Landelijk (LTA)/Lokaal	€ 170.000	€ 170.000	€ -	€ -	306.316
Inkoop Regionaal/Bovenregionaal	€ 8.011.820	€ 8.941.400	€ 10.195.000	€ 10.703.656	€ 10.134.109
Vervoer	€ -	€ -	€ -	€ -	27.184
Kosten Sociaal Domein Friesland	€ 232.335	€ 235.500	€ 230.329	€ 230.329	€ 265.101
Overige kosten	€ 83.000	€ 83.000	€ 93.500	€ 93.500	€ 47.067
Totaal Zorg in Natura	€ 8.497.155	€ 9.429.900	€ 10.518.829	€ 11.027.485	€ 10.779.776
Totaal PGB	€ 1.172.459	€ 1.139.960	€ 1.937.085	€ 1.428.429	€ 2.088.638
6.82 Geëscaleerde zorg 18-					
Beschermingsregie Dwang en Drang, Jeugdbescherming, -reclassering, Landelijk Werkende Instellingen	€ 1.422.000	€ 1.405.000	€ 1.597.218	€ 1.523.809	€ 1.543.554
Totale lasten Jeugdwet	€ 11.091.614	€ 11.974.861	€ 14.053.132	€ 13.979.724	€ 14.667.075
Baten					
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-					
Ouderbijdragen	€ -	€ -	€ -	€ -	6.066
Totale baten Jeugdwet	€ -	€ -	€ -	€ -	6.066
Dekking					
Saldo Jeugdwet	€ 11.091.614	€ 11.974.861	€ 14.053.132	€ 13.979.724	€ 14.661.009
Gemeentelijke bijdragen	€ 11.091.614	€ 11.974.861	€ 14.053.132	€ 13.979.724	€ 14.661.009
Totaal dekking Jeugdwet	€ 11.091.614	€ 11.974.861	€ 14.053.132	€ 13.979.724	€ 14.661.009

7.8.1 Aantallen

	Herziene begroting 2018	Begroting 2018	Herziene begroting 2017	Prognose 2017	Jaar 2016
Wmo					
Samenkracht en burgerparticipatie					
Huishoudelijke Hulp (algemene voorziening)	813	915	1.289	886	947
Begeleide participatie					
Participatie	326	304	326	361	348
Maatwerkvoorzieningen					
Rolstoelvoorziening	652	641	734	722	711
Vervoersvoorziening	558	515	623	612	598
Woonvoorziening	415	218	471	475	227
Woon-, rolstoel-, en vervoersvoorzieningen	1.624	1.373	1.828	1.809	1.536
Maatwerkdienstverlening 18+					
Huishoudelijke Hulp	460	427	361	544	563
Zelfredzaamheid	521	472	477	563	543
Respijtzorg	-	-	3	1	2
Collectief Vervoer	2.679	2.610	2.991	3.023	2.990
Totaal Zorg in natura	3.660	3.509	3.832	4.131	4.098
Huishoudelijke Hulp	34	43	32	50	53
Begeleiding en dagbesteding	95	97	159	128	203
Totaal PGB	129	140	191	178	256
Totaal aantal Wmo	6.552	6.242	7.465	7.365	7.186
Jeugdwet					
Maatwerkdienstverlening 18-					
Totaal Zorg in natura	1.369	952	1.209	1.514	1.371
Totaal PGB	132	131	238	189	251
Totaal aantal Jeugdwet	1.501	1.083	1.447	1.702	1.622
Totaal aantal Wmo en Jeugdwet	8.053	7.325	8.912	9.067	8.808

7.8.2 Financiële uitgangspunten

Onderwerp	Uitgangspunten																						
Algemeen	Met ingang van 2018 zullen de programma's Wmo en Jeugd worden samengevoegd tot één programma Wmo en Jeugdwet.																						
	De bestandsontwikkeling is gebaseerd op de aantallen ultimo september 2017.																						
	De algemene indexatie op de bestanden betreft 0%.																						
Huishoudelijke Hulp en Bouwstenen Wmo	Op basis van het bestuursbesluit van 5 oktober 2017 is in deze begroting het uurtarief van het product Huishoudelijke Hulp 1 en van de Algemene Voorziening per 2018 verhoogd met € 0,60. De eigen bijdrage voor de AV HH blijft in 2018 gelijk en zal niet meebewegen in de stijging.																						
PGB	De berekening van de Pgb's is op basis van de actieve indicaties per september 2017 en het dan geldend budget.																						
Mantelzorg	De bedragen voor de herziene begroting 2018 zijn tot stand gekomen in overleg met de gemeenten. Een deel van het mantelzorgbudget wordt ondergebracht bij het programma Armoedebestrijding in het nieuwe mantelzorgfonds.																						
Woonvoorziening (Aantallen)	Het aantal indicaties woonvoorzieningen is gestegen doordat de Dienst extra indicaties heeft opgevoerd voor reeds betaalde voorzieningen, waarbij er sprake is van een actief onderhoudscontract (b.v. op een traplift). Dit betreft een administratieve aanpassing welke geen effect heeft op het begrote budget.																						
Jeugd Zorg in Natura Specialistische Jeugdhulp (Financiën)	Het budget voor Inkoop Regionale en Bovenregionale Jeugdzorg betreft een inschatting. Door de nieuwe resultaatgerichte financiering en het ontbreken van duidelijke gegevens is het niet mogelijk om een goed onderbouwd budget op te nemen. In de begroting is derhalve uitgegaan van een verdeling per profiel en intensiteit. Door deze systematiek is een gemiddeld tarief tot stand gekomen.																						
	Inschatting procentuele omvang intensiteit voor de profielen 1 t/m 3																						
	<table><tr><th>Intensiteit</th><th>A</th><th>B</th><th>C</th><th>D</th><th>E</th><th>F</th></tr><tr><td></td><td>20%</td><td>80%</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table>	Intensiteit	A	B	C	D	E	F		20%	80%												
	Intensiteit	A	B	C	D	E	F																
	20%	80%																					
Inschatting procentuele omvang intensiteit voor de profielen 4 t/m 10																							
<table><tr><th>Intensiteit</th><th>A</th><th>B</th><th>C</th><th>D</th><th>E</th><th>F</th></tr><tr><td></td><td>10%</td><td>20%</td><td>20%</td><td>30%</td><td>15%</td><td>5%</td></tr></table>	Intensiteit	A	B	C	D	E	F		10%	20%	20%	30%	15%	5%									
Intensiteit	A	B	C	D	E	F																	
	10%	20%	20%	30%	15%	5%																	
	Inschatting procentuele omvang van de profielen																						
	<table><tr><th>Profiel</th><th>1</th><th>2</th><th>3</th><th>4</th><th>5</th><th>6</th><th>7</th><th>8</th><th>9</th><th>10</th></tr><tr><td></td><td>10%</td><td>10%</td><td>10%</td><td>20%</td><td>15%</td><td>10%</td><td>10%</td><td>5%</td><td>5%</td><td>5%</td></tr></table>	Profiel	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		10%	10%	10%	20%	15%	10%	10%	5%	5%	5%
Profiel	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10													
	10%	10%	10%	20%	15%	10%	10%	5%	5%	5%													

	Tevens is het uitgangspunt dat een indicatie voor Specialistische Jeugdhulp (Regionale inkoop) gemiddeld één jaar duurt.
Jeugd Zorg in Natura Hoogspecialistische Jeugdhulp (Financiën)	Voor Hoogspecialistische Jeugdhulp is een budget opgenomen van 10% van het budget Inkoop Regionale en Bovenregionale Jeugdzorg, onderdeel Specialistische Jeugdhulp. De reden van deze keuze is dat er door SDF nog een aanbesteding moet plaatsvinden en hierdoor nog geen gedetailleerde informatie beschikbaar is.
Jeugd Zorg in Natura (aantallen)	Tussen de primitieve begroting 2018 en de herziene begroting 2018 heeft de opschoonactie 'Basis op orde' plaats gevonden. Er is gebleken dat een deel van de zorgaanbieders (met het grootste cliëntenbestand) de administratie niet op orde had. Zorgaanbieders hebben alsnog met terugwerkende kracht 'Verzoeken om toewijzingen' ingediend. Hierdoor is de omvang van de indicaties toegenomen. Op dit moment wordt de opschoonactie 'Basis op orde 2' uitgevoerd. Een aantal zorgaanbieders kampt nog steeds met administratieve problemen. Voor 1 december 2017 dienen alle administraties op orde te zijn. Door 'Basis op orde' en door de uit te voeren conversie Jeugdhulp 2017-2018, zal de betrouwbaarheid van de aantallen en daarmee de administratie toenemen.
Beschermingsregie Dwang en Drang, Jeugdbescherming, - reclassering, Landelijk Werkende Instellingen	De begrote bedragen zijn opgenomen op basis van de 'Aangepaste toelichting subsidieaanvragen, subsidietoekenning en bevoorschotting Gecertificeerde Instellingen 2017 (gedwongen- en vrijwillig kader) d.d. 8 november 2016'. Hierbij is het budget 2017 geïndexeerd met 3,5% (1,5% prijsindex, 2% voor kosten van gecertificeerde instellingen buiten Friesland). De begroting 2018 van het Regiecentrum is niet beschikbaar op het moment van opmaken van deze begroting.
Uitvoerings- en instandhoudingskosten SDF	De begrote lasten zijn opgenomen op basis van de begroting 2018 van SDF.

7.9 Programmabegroting Bedrijfsvoering

	Herziene begroting 2018	Begroting 2018	Herziene begroting 2017	Prognose jaar 2017	Jaar 2016
Lasten					
Personeelskosten, aanstellingen	€ 6.155.322	€ 5.289.517	€ 5.347.181	€ 5.268.927	€ 5.107.941
Personeelskosten, inhuur/payroll	€ 435.590	€ 757.635	€ 847.367	€ 1.661.737	€ 1.501.528
Personeelskosten, gebiedsteams (incl. aanstellingen)	€ 89.461	€ 316.978	€ 428.004	€ 392.925	€ 387.508
Personeelskosten, Pastiel (incl. aanstellingen)	€ 311.893	€ 391.088	€ 395.652	€ 373.782	€ 458.311
Personeelskosten, BCT/POSD	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 141.360
Personeelskosten, incidenteel	€ 262.601	€ -	€ -	€ -	€ -
Personeelskosten, projecten	€ 143.235	€ 192.103	€ 236.764	€ 186.660	€ 183.167
Totaal Personeelskosten	€ 7.398.101	€ 6.947.320	€ 7.254.968	€ 7.884.031	€ 7.779.815
Overige personeelskosten	€ 325.000	€ 325.000	€ 325.000	€ 303.889	€ 387.553
Huisvestingskosten	€ 509.500	€ 509.500	€ 508.500	€ 508.500	€ 512.588
Automatiseringskosten	€ 850.000	€ 895.000	€ 865.000	€ 888.397	€ 895.386
Organisatiekosten	€ 225.500	€ 225.500	€ 233.500	€ 233.500	€ 221.187
Kosten werkzaamheden derden	€ 92.000	€ 92.000	€ 90.000	€ 90.000	€ 89.698
Accountants- en advieskosten	€ 140.000	€ 140.000	€ 155.000	€ 155.000	€ 121.099
Kosten POSD	€ -	€ -	€ -	€ 18.000	€ -
Afschrijvingen materiële vaste activa	€ 170.000	€ 160.000	€ 140.000	€ 140.000	€ 103.573
Inhaalafschrijving i.v.m. ICT Leeuwarden	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 16.202
Afschrijvingen materiële vaste activa	€ 170.000	€ 160.000	€ 140.000	€ 140.000	€ 119.775
Clïëntparticipatie	€ 29.000	€ 29.000	€ 32.000	€ 32.000	€ 28.879
Regionalisering Bbz/IOAZ	€ 200.000	€ 200.000	€ 243.000	€ 243.000	€ 219.017
Sociale Recherche	€ 106.000	€ 106.000	€ 106.000	€ 106.000	€ 100.573
Structurele weerstandscapaciteit	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ -
Mutatie voorziening/saldo deb.	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal lasten bedrijfsvoering	€ 10.145.101	€ 9.729.320	€ 10.052.968	€ 10.702.317	€ 10.475.570

	Herziene begroting 2018	Begroting 2018	Herziene begroting 2017	Prognose jaar 2017	Jaar 2016
Baten					
Rente inkomsten	€ -	€ -	€ -	€ -	1.275
Dekking programma Werk, Participatie en Inkomen	€ 574.896	€ 533.620	€ 589.986	€ 733.399	€ 688.098
Dekking PIM project	€ 6.496	€ 59.286	€ 58.093	€ 6.625	€ 69.103
Dekking Wmo project	€ -	€ -	€ -	€ -	-
Dekking BV project	€ -	€ -	€ -	€ -	-
Dekking project	€ 6.496	€ 59.286	€ 58.093	€ 6.625	€ 69.103
Dekking PIM overig	€ -	€ -	€ -	€ 83.141	€ 23.030
Dekking Wmo overig	€ 89.461	€ -	€ -	€ 101.842	€ 63.749
Dekking BV overig	€ 32.177	€ 40.000	€ 40.000	€ 133.839	€ 29.706
Dekking overig	€ 121.638	€ 40.000	€ 40.000	€ 318.821	€ 116.484
Mutatie voorziening/saldo deb.	€ -	€ -	€ -	€ -	152.197
Baten en lasten voorgaande jaren	€ -	€ -	€ -	€ 16.221	€ 538
Bijdrage Leeuwarderadeel (2018: 70% van € 607.000)	€ 424.900	€ 424.900	€ -	€ -	-
Bijdrage Ferwerderadiel (2018: 10% van € 416.000)	€ 41.600	€ 41.600	€ 124.800	€ 124.800	€ 208.000
Totaal baten bedrijfsvoering	€ 1.169.530	€ 1.099.406	€ 812.879	€ 1.199.867	€ 1.235.695
Dekking					
Saldo bedrijfsvoering	€ -8.975.571	€ -8.629.914	€ -9.240.089	€ -9.502.451	€ -9.364.803
Gemeentelijke bijdrage	€ 8.975.571	€ 8.629.914	€ 9.240.089	€ 9.502.451	€ 9.364.803
Totaal dekking bedrijfsvoering	€ 8.975.571	€ 8.629.914	€ 9.240.089	€ 9.502.451	€ 9.364.803

Verdeling over gemeenten	Herziene begroting 2018	Begroting 2018	Herziene begroting 2017	Prognose jaar 2017	Jaar 2016
Waadhoeke	6.002.775	5.784.189	5.433.800	5.564.473	5.507.995
Harlingen	2.481.497	2.396.599	2.341.330	2.366.390	2.359.647
Leeuwarderadeel	0	0	1.064.605	1.128.484	1.070.005
Terschelling	386.240	357.499	321.118	350.954	339.349
Vlieland	105.059	91.628	79.236	92.149	87.806
Totaal Dienst	8.975.571	8.629.914	9.240.089	9.502.451	9.364.802

Verdeling over programma's	Herziene begroting 2018	Begroting 2018	Herziene begroting 2017	Prognose jaar 2017	Jaar 2016
Programma Werk, Participatie en Inkomen	4.098.055	3.835.583	4.203.306	4.784.439	3.821.403
Programma Armoedebestrijding	1.229.872	1.142.827	1.251.401	902.724	1.188.881
Programma Wmo en Jeugdwet	3.647.644	3.651.504	3.785.382	3.815.287	4.354.517
Totaal Dienst	8.975.571	8.629.914	9.240.089	9.502.451	9.364.802

7.9.1 Formatie

Formatie de Dienst	Herz. begroting 2018		Begroting 2018		Herz. begroting 2017		Jaar 2016	
	(in FTE's)	(in %)	(in FTE's)	(in %)	(in FTE's)	(in %)	(in FTE's)	(in %)
Vast	68,56	61,99%	78,17	71,66%	89,11	75,74%	87,74	73,45%
Tijdelijk	42,04	38,01%	30,91	28,34%	28,55	24,26%	31,72	26,55%
Totaal	110,60	100,00%	109,08	100,00%	117,67	100,00%	119,46	100,00%

7.9.2 Financiële uitgangspunten

Onderwerp

Uitgangspunten

Algemeen

De formatie neemt op begrotingsbasis toe met 1,53 fte. Dit is het saldo van

1. Toevoegen capaciteit aan de functies Wmo en Jeugdwet adviseur (+1,2 fte) en administratie (+2 fte). De reden hiervoor is om de formatie in lijn te willen houden met de omvang van het feitelijke takenpakket om daarmee de kwaliteit van de dienstverlening aan de gebiedsteams in 2018 te handhaven;
2. Het toevoegen van een nieuwe functie data-analist (+1 fte) voor het meer effectief kunnen verzamelen en controleren van (grote) gegevensbestanden en verwerken tot informatie. Inzet op deze functie komt ten goede aan beleidsinnovatie en focus op prestatiesturing in het Sociaal Domein;
3. Het toevoegen van de functie Functioneel Gegevensbeheerder (+1 fte) om wettelijk te voldoen aan de nieuwe privacywet AVG;
4. Toevoegen uren aan operationele functies (+0,13 fte) veelal van tijdelijke aard vanwege projecten of opvang taken bij een vacature binnen een team.
5. Verschuiven formatie van casemanagers die werkzaam zijn in gebiedsteams Waadhoeke en Harlingen en op aanstelling komen bij die gemeenten (-/-3,8 fte).

De personeelskosten van de extra formatie bedragen € 128.989. De totale stijging van de personeelskosten wordt daarnaast veroorzaakt door wijzigingen in CAO en premies ABP (€ 59.192) en het incidenteel begroten van kosten voor vervanging van vier langdurig zieke medewerkers (€ 262.601) wat voor de continuïteit van de bedrijfsvoering onvermijdelijk gebleken is.

Om de totale kosten voor personeel te drukken én flexibel te blijven, krijgen medewerkers op structurele taken weer vaker een tijdelijke aanstelling. Of vast als dat contractueel met een detacheerder is geregeld of als het wettelijk maximum verlengingen van een tijdelijke aanstelling is bereikt. Dat verlaagt de post inhuur/payroll en verhoogt de post aanstellingen én het biedt meer perspectief voor medewerkers in een concurrerende arbeidsmarkt. Per saldo daalt het aantal medewerkers met een vaste aanstelling naar zo'n 62% en ligt daarmee ruim beneden de gangbare 70-75%. Dit betekent dat de kosten voor personeel op korte termijn goed beheersbaar blijven en kan worden ingespeeld op toekomstige ontwikkelingen. Deze gedragslijn is bestuurlijk geaccordeerd.

Afschrijvingen	De stijging van de afschrijvingskosten wordt veroorzaakt door de te verwachten investeringen in huisvesting en ICT.
Leeuwarderadeel	Er is 2018 een bijdrage van de gemeente Leeuwarden in de bedrijfsvoeringslasten opgenomen op basis van het rapport van Deloitte.
Littenseradiel	In verband met de intreding van een deel van de gemeente Littenseradiel is bij de personeelsbegroting rekening gehouden met een uitbreiding van het personeelsbestand van in totaal 1,05 fte.

7.10 Begrote staat van baten en lasten, totaal de Dienst

De begrote staat van baten en lasten geeft het financieel overzicht weer van de programmabaten en –lasten, de bedrijfsvoeringslasten en de dekkingen, begroot voor 2018. Onderstaande begroting geeft ook de resultaatbestemming weer.

	Herziene begroting 2018	Begroting 2018	Herziene begroting 2017	Prognose jaar 2017	Jaar 2016
Lasten					
Werk, Participatie en Inkomen	€ 27.659.653	€ 27.849.770	€ 28.729.351	€ 30.258.894	€ 38.501.779
Armoedebestrijding	€ 3.099.682	€ 2.675.770	€ 2.988.481	€ 3.340.654	€ 3.481.978
Wmo en Jeugdwet	€ 23.257.139	€ 24.505.465	€ 28.193.511	€ 26.658.815	€ 28.580.158
Bedrijfsvoering	€ 10.145.101	€ 9.729.320	€ 10.052.968	€ 10.702.317	€ 10.600.497
Totaal lasten	€ 64.161.575	€ 64.760.326	€ 69.964.311	€ 70.960.680	€ 81.164.412
Baten					
Werk, Participatie en Inkomen	€ 714.868	€ 674.902	€ 742.823	€ 767.489	€ 660.170
Armoedebestrijding	€ 177.358	€ 142.644	€ 416.799	€ 537.840	€ 180.712
Wmo en Jeugdwet	€ 607.199	€ 764.445	€ 920.167	€ 565.163	€ 533.057
Bedrijfsvoering	€ 1.169.530	€ 1.099.406	€ 812.879	€ 1.199.867	€ 1.235.695
Totaal baten	€ 2.668.956	€ 2.681.396	€ 2.892.668	€ 3.070.358	€ 2.609.633
Resultaat	€ -61.492.620	€ -62.078.930	€ -67.071.643	€ -67.890.322	€ -78.554.779
Dekking					
Rijksbijdragen					
Gebundelde Uitkering	€ -	€ -	€ 23.655.376	€ 23.993.938	€ 23.299.092
Vangnetuitkering	€ -	€ -	€ 415.556	€ 723.896	€ 636.500
Bbz	€ -	€ -	€ 19.137	€ 56.017	€ 26.385
Huishoudelijke hulp toeslag	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 1.494.260
Totaal rijksbijdragen	€ -	€ -	€ 24.090.069	€ 24.773.851	€ 25.456.238
Gemeentelijke bijdragen					
Werk, Participatie en Inkomen	€ 26.944.785	€ 27.174.868	€ 3.896.460	€ 4.717.554	€ 13.879.632
Armoedebestrijding	€ 2.922.324	€ 2.533.127	€ 2.571.681	€ 2.802.814	€ 3.301.266
Wmo en Jeugdwet	€ 22.649.940	€ 23.741.021	€ 27.273.344	€ 26.093.653	€ 26.552.840
Bedrijfsvoering	€ 8.975.571	€ 8.629.914	€ 9.240.089	€ 9.502.451	€ 9.364.803
Totaal gemeentelijke bijdragen	€ 61.492.620	€ 62.078.930	€ 42.981.574	€ 43.116.471	€ 53.098.541
Totaal dekking	€ 61.492.620	€ 62.078.930	€ 67.071.643	€ 67.890.322	€ 78.554.778
Netto resultaat	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

7.11 Begroting EMU-saldo

EMU-Saldo	2019 (prognose)	2018 (prognose)	2017 (prognose)
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	€ 0	€ 0	€ 0
Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	€ 200.000	€ 170.000	€ 140.000
Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	€ 0	€ 0	€ 0
Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	€ 50.000	€ 470.000	€ 20.000
Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	€ 0	€ 0	€ 0
Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa:			
Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	€ 0	€ 0	€ 0
EMU-Saldo	€ 150.000	€ -300.000	€ 120.000

7.12 Begroting vermogen en financieel resultaat

Verwachte omvang	1 januari 2018	31 december 2018
Eigen vermogen	€ 742.916	€ 742.916
Voorzieningen	€ 223.897	€ 147.148
Vlottende schulden < 1 jaar	€ 6.824.000	€ 6.824.000
Overlopende passiva	€ 5.087.000	€ 5.087.000
	<u>€ 12.877.813</u>	<u>€ 12.801.064</u>

Verwachte omvang	2018
Financieel resultaat	€ -

8 Paragraaf Risico's 2018

8.1 Algemeen

De Dienst heeft de afgelopen jaren geïnvesteerd in de doorontwikkeling van de interne controle. Interne controle of informatiecontrole is het proces dat gericht is op het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid omtrent het bereiken van doelstellingen op het gebied van:

- de effectiviteit en efficiëntie van de bedrijfsprocessen.
- de betrouwbaarheid van de financiële informatieverzorging.
- de naleving van relevante wet- en regelgeving, rechtmatigheid, beleidsrichtlijnen en procedures.
- risicomanagement.

De interne controle wordt deels uitgevoerd in de zogenaamde 1e lijnscontrole door collegiale toetsing en in de 2e lijnscontrole door de interne controleur. De 1e lijnscontrole ontwikkelt zich bij de Dienst steeds verder, waarbij risico's beter in beeld zijn en kwaliteit gewaarborgd wordt. Sinds 2015 is de complexiteit binnen het Sociaal Domein toegenomen. Deze toename heeft geleid tot een aanpassing van de interne controle.

De Dienst zet naast de bestaande controles in op kwalitatieve controles en data-analyses.

Bij kwalitatieve controles gaat het om vastleggingen op het gebied van prestatielevering en het verzamelen van de bewijsstukken waaruit dit blijkt. Hierdoor verkleint het risico op onrechtmatige bestedingen van middelen. Bij data analyses gaat het om analyse van gegevens (lijstwerk, query's etc.) van waaruit fouten kunnen worden opgespoord en opgelost, dan wel van waaruit kan blijken dat bepaalde data goed is ingevuld.

De insteek vanuit de Dienst is om van procesgerichte controle het accent te verleggen naar risicogerichte controle. Dit betekent minder controle waar het risico laag is, meer controle waar het risico hoog. Bij Wmo en Jeugdwet, waar de rechtmatigheidsrisico's het hoogst zijn gebleken, wordt aan de hand van de beschreven processen een risico-inventarisatie gemaakt en worden de beheersmaatregelen in kaart gebracht.

8.2 Inventarisatie van de weerstandscapaciteit

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- A. de weerstandscapaciteit, zijnde middelen en mogelijkheden waarover de Dienst beschikt om niet begrote kosten te dekken;
- B. alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie.

Weerstandscapaciteit per:	01-01-2019 (prognose)	01-01-2018 (prognose)	01-01-2017 (realisatie)
<i>Exploitatie</i>			
Structurele weerstandscapaciteit	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
<i>Vermogen (balans)</i>			
Reserve uitvoeringslasten	€ 742.916	€ 742.916	€ 742.916
Incidentele weerstandscapaciteit	€ 742.916	€ 742.916	€ 742.916
Totale weerstandscapaciteit	€ 842.916	€ 842.916	€ 842.916

De Dienst heeft voor de continuïteit van de bedrijfsvoering een bepaalde omvang van het weerstandsvermogen nodig om niet begrote kosten te kunnen dekken en risico's van materiële omvang op te vangen. Daarnaast heeft het bestuur besloten een deel van de reserve in liquide vorm aan te houden om aan de betalingsverplichtingen te kunnen voldoen zonder hiervoor geld te hoeven lenen. Voor de Dienst bedraagt dit weerstandsvermogen op 1 januari 2018 volgens prognose maximaal € 842.916. Het weerstandsvermogen wordt in 2018 geheel gevormd door de reserve uitvoeringslasten van de Dienst en de post structurele weerstandscapaciteit in de begroting. Deze laatste is ter opvang van de onvoorziene uitgaven in de bedrijfsvoering. Het saldo van de reserve wordt indien nodig aangewend voor het opvangen van lasten voor herstructurering, optimaliseren, innoveren en structureren van werkprocessen.

In de Nota Verbonden Partijen wordt door gemeenten onderstreept wat het belang is van een gezonde financiële positie van verbonden partijen. De kengetallen Solvabiliteit en Liquiditeit die hiervoor worden gebruikt zijn voor de Dienst lager dan de minimale waarde die hiervoor wordt gegeven.

8.3 Risico's Begroting 2018

Programma	Omschrijving risico
Algemeen	Voor alle programma's in de begroting geldt dat sprake is van zogenaamde open-eindregelingen. Meer aanvragen dan begroot leidt dan tot overschrijding van de kosten. De kans op afwijkingen is het grootst binnen de programmaonderdelen Inkomen, Wmo en Jeugd.
Wmo	De ontvangsten van het CAK ten aanzien van de inning van eigen bijdragen zijn niet goed in te schatten op basis van een prognose door het CAK (ook in verband met onvoorziene debiteurenontvangsten). Hierdoor ontstaat het risico dat, op <i>gemeentelijk niveau</i> , de begroting op dit punt wordt onderschreden/overschreden.
Jeugd (Risico zeer hoog)	Voor de berekening van het budget 'Inkoop Regionaal/Bovenregionaal', onderdeel Specialistische Jeugdhulp, is een gemiddelde prijs per indicatie op basis van de inkoop 2018 opgenomen (zie tevens paragraaf 7.8.2). Op dit moment is de verwachting dat de gemiddelde prijs zal dalen door de nieuwe inkoop 2018. Hierbij is wel verondersteld dat trajecten gemiddeld een jaar duren. Voor Hoogspecialistische Jeugdhulp is een budget opgenomen van 10% van het budget Inkoop Regionale en Bovenregionale Jeugdzorg, onderdeel Specialistische Jeugdhulp. Dit betreft een grove schatting.
Bedrijfsvoering	Per 1 januari 2016 is de Wet Meldplicht Datalekken in werking getreden, dit brengt een financieel risico met zich mee van € 810.000,- per gebeurtenis.

Per 1 januari 2015 zijn de gemeenten verantwoordelijk om toezicht te houden op de dienstverlening Wmo, met name op het gebied van calamiteiten.

De werkzaamheden binnen het Sociaal Domein zijn er op gericht om adequate zorg/voorzieningen te bieden aan de inwoners.

Daarbij kunnen dingen misgaan. Indien er sprake is van een calamiteit dan is er kans op escalatie door:

- De opkomst van sociale media en de snelheid van nieuws in combinatie met toegenomen transparantie in de zorg en nadruk op 'slecht nieuws'.
- De maatschappelijke zero-tolerance voor 'fouten' en restrisico's (enige mate van onveiligheid).
- Maatschappelijke zorgen over beloning, verkwisting van middelen en privacy.

9 Besluit tot vaststelling

BESLUIT TOT VASTSTELLING

Het bestuur van de Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân

Besluit:

Vast te stellen de Herziene Begroting 2018 van de Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van.....

Mevrouw J. Hoekstra- Sikkema,

Voorzitter

De heer M.J. Jellema,

Secretaris

Bijlage A Verdeelsleutel kosten Bedrijfsvoering

Gemeente	Aantal inwoners per 1-1-2018*	Prognose aantal uitkeringsgerechtigden per 1-1-2018	Prognose aantal Wmo-voorzieningen per 1-1-2018	Prognose aantal Jeugd-voorzieningen per 1-1-2018
Harlingen	15.830	570	1.741	362
Waadhoeke	46.215	1.157	4.429	1.028
Terschelling	4.884	28	287	90
Vlieland	1.147	11	95	21
Totaal	68.076	1.766	6.552	1.501

De verdeling van de kosten van de bedrijfsvoering heeft conform de Gemeenschappelijke Regeling 2015, op basis van onderstaande passage, plaatsgevonden.

Hoofdstuk 10: Financiële bepalingen

Artikel 23: Bijdragen van de gemeenten

2. De kosten die de Dienst aan de gemeenten toerekent, bestaan uit directe en indirecte kosten:

a. Directe kosten:

Deze kosten worden rechtstreeks toegerekend aan de gemeente waarvoor de kosten zijn gemaakt.

1. Programmakosten: uitkeringskosten, kosten van leningen en andere verstrekkingen die voortvloeien uit toepassing van wet en regelgeving, als bedoeld in art. 5, onder aftrek van ontvangsten uit vorderingen.
2. Alle extra uitvoeringskosten van de Dienst, die worden veroorzaakt door gemeentelijk beleid, dat afwijkt van het algemene beleid van de Dienst.
3. Alle extra kosten van de Dienst, die voortvloeien uit een kennelijk ontoereikende uitvoering van wet en regelgeving, als bedoeld in art. 5, in de periode voor de inwerkingtreding van de regeling.

b. Indirecte kosten:

Deze kosten betreffen de Bedrijfsvoering van de Dienst. De kosten worden op basis van de volgende verdeelsleutel toegerekend aan de gemeenten:

1. Uitvoeringskosten van de Wmo:

De uitvoeringskosten van de Wmo worden door de Dienst bepaald op basis van het aantal uren uit het jaarwerkplan. Deze kosten worden voor **30%** verrekend naar rato van het **aantal inwoners** en **70%** naar rato van het **aantal Wmo-cliënten**.

2. Overige uitvoeringskosten:

De overige uitvoeringskosten worden voor **30%** verrekend naar rato van het **aantal inwoners** en voor **70%** naar rato van het **aantal uitkeringsgerechtigden**.

3. Inwonertal, Wmo- en Jeugdvoorzieningen en uitkeringsgerechtigden worden door de Dienst vastgesteld, waarbij als peildatum 1 januari van het betreffende boekjaar geldt.

* Het aantal inwoners per 1 januari 2018 is opgenomen op basis van het CBS (stand 1 september 2017).

Bijlage B Overzichten gemeentelijke bijdragen

Navolgend worden de gemeentelijke bijdragen gepresenteerd. Voor een toelichting op de afwijkingen wordt verwezen naar paragraaf 7.4 de financiële samenvatting.

Gemeentelijke bijdrage Werk, Participatie en Inkomen					
Gemeente		Herziene begroting 2018		Begroting 2018	Afwijking
Waadhoeke	€	17.596.297	€	17.424.434	€ 171.863
Harlingen	€	8.886.789	€	9.251.219	€ -364.430
Terschelling	€	347.694	€	402.749	€ -55.055
Vlieland	€	114.004	€	96.466	€ 17.538
Totaal Dienst	€	26.944.785	€	27.174.868	€ -230.083

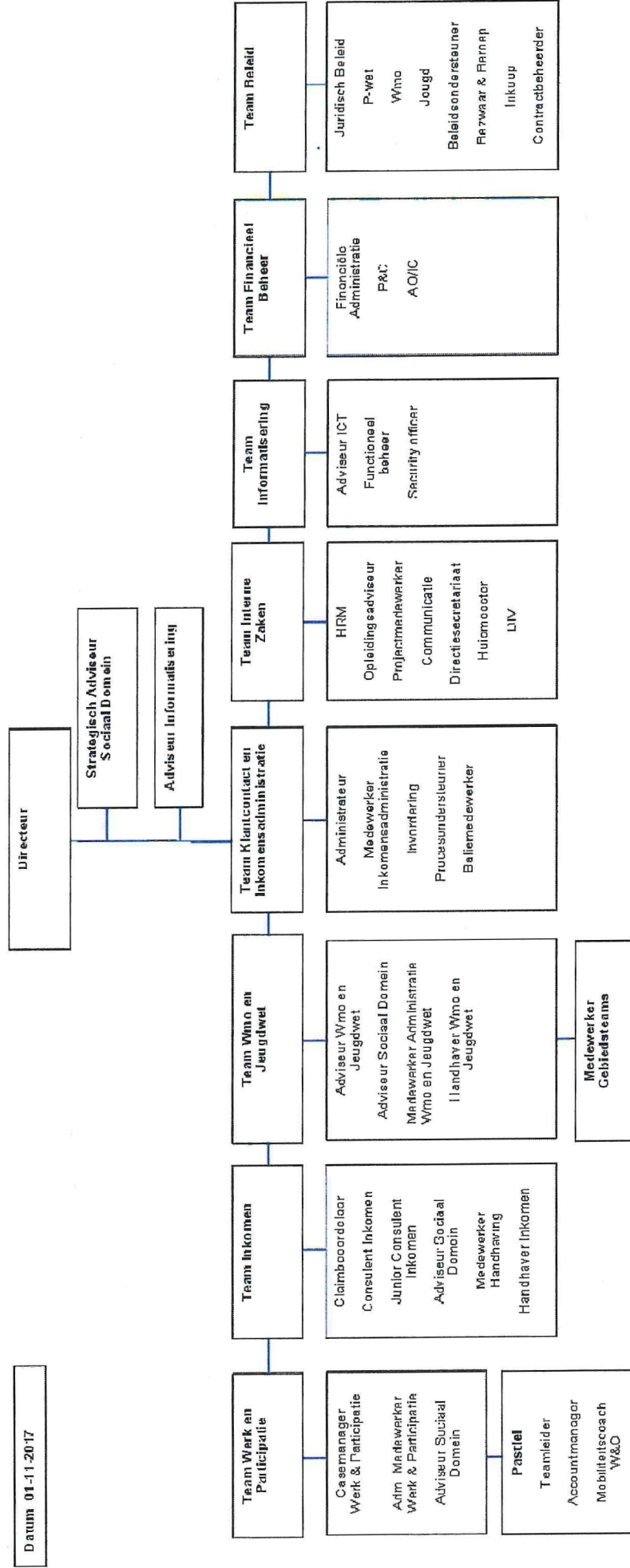
Gemeentelijke bijdrage Armoedebestrijding					
Gemeente		Herziene begroting 2018		Begroting 2018	Afwijking
Waadhoeke	€	1.958.867	€	1.698.485	€ 260.382
Harlingen	€	877.995	€	771.506	€ 106.488
Terschelling	€	67.909	€	48.081	€ 19.828
Vlieland	€	17.553	€	15.054	€ 2.499
Totaal Dienst	€	2.922.324	€	2.533.127	€ 389.197

Gemeentelijke bijdrage Wmo en Jeugdwet					
Gemeente		Herziene begroting 2018		Begroting 2018	Afwijking
Waadhoeke	€	15.644.765	€	16.777.020	€ -1.132.255
Harlingen	€	5.700.371	€	5.827.444	€ -127.073
Terschelling	€	1.049.085	€	934.928	€ 114.157
Vlieland	€	255.719	€	201.629	€ 54.090
Totaal Dienst	€	22.649.940	€	23.741.021	€ -1.091.080

Gemeentelijke bijdrage Bedrijfsvoering					
Gemeente		Herziene begroting 2018		Begroting 2018	Afwijking
Waadhoeke	€	6.002.775	€	5.784.189	€ 218.586
Harlingen	€	2.481.497	€	2.396.599	€ 84.898
Terschelling	€	386.240	€	357.499	€ 28.741
Vlieland	€	105.059	€	91.628	€ 13.431
Totaal Dienst	€	8.975.571	€	8.629.914	€ 345.657

Gemeentelijke bijdrage Totaal				
Gemeente	Herziene begroting 2018		Begroting 2018	Afwijking
Waadhoeke	€	41.202.704	€ 41.684.128	€ -481.424
Harlingen	€	17.946.652	€ 18.246.768	€ -300.116
Terschelling	€	1.850.929	€ 1.743.257	€ 107.672
Vlieland	€	492.335	€ 404.777	€ 87.558
Totaal Dienst	€	61.492.620	€ 62.078.930	€ -586.309

Bijlage C Concept organogram per 1 januari 2018

Bijlage D Specificatie personeelslasten

Uitsplitsing Personeelslasten	Herziene Begroting 2018 €	Herziene begrote formatie 2018 (Fte)	Herziene begrote dekking 2018	Begroting 2018 €	Begrote formatie 2018 (Fte)	Begrote dekking 2018
Personeel op aanstelling						
Directie en management	€ 736.139	7,89 €	-	€ 803.814	8,89 €	-
Adviseurs	€ 265.380	2,89 €	-	€ 84.823	1,00 €	-
Werk en Participatie	€ 685.770	11,14 €	417.795	€ 631.684	10,14 €	351.616
Inkomen	€ 891.995	14,49 €	-	€ 854.832	14,49 €	-
Wmo en Jeugdwet	€ 959.719	17,16 €	-	€ 734.795	12,67 €	-
Beleid	€ 641.599	9,22 €	-	€ 561.598	8,50 €	-
Klantcontact en Inkomensadministratie	€ 582.447	11,22 €	-	€ 551.227	10,79 €	-
Interne Zaken	€ 470.486	8,06 €	-	€ 422.577	7,61 €	-
Informatisering	€ 482.837	7,22 €	-	€ 299.657	5,06 €	-
Financieel Beheer	€ 381.914	6,22 €	-	€ 327.304	5,33 €	-
Garantiebanen	€ 57.035	1,44 €	7.177	€ 17.205	0,56 €	-
Langdurig zieke medewerkers (incidenteel)	€ 262.601	0,00 €	-	€ -	0,00 €	-
Totaal Personeel op aanstelling	€ 6.417.923	96,95 €	424.972	€ 5.289.517	85,03 €	351.616
Personeel op inhuur/payroll						
Inkomen	€ 76.999	0,89 €	-	€ 76.999	0,89 €	-
Wmo en Jeugdwet	€ 231.919	3,87 €	-	€ 365.395	5,16 €	-
Beleid	€ -	0,00 €	-	€ 70.975	0,67 €	-
Interne Zaken	€ 126.673	1,67 €	-	€ 198.831	2,56 €	-
Garantiebanen	€ -	0,00 €	-	€ 45.436	0,86 €	-
Totaal Personeel op inhuur/payroll	€ 435.590	6,43 €	-	€ 757.635	10,13 €	-
Personeel gebiedsteams						
Generalisten op aanstelling	€ 89.461	1,44 €	89.461	€ 299.902	5,02 €	-
Generalisten op inhuur/payroll	€ -	0,00 €	-	€ 17.076	0,22 €	-
Totaal Personeel gebiedsteams	€ 89.461	1,44 €	89.461	€ 316.978	5,24 €	-
Personeel Pastiel						
Teamleiding op aanstelling	€ 80.967	1,00 €	-	€ 124.402	1,89 €	52.661
Casemanagement op aanstelling	€ 230.926	3,45 €	163.597	€ 266.686	4,45 €	188.629
Totaal Personeel Pastiel	€ 311.893	4,45 €	163.597	€ 391.088	6,34 €	241.289
Personeelslasten projecten						
Projectmedewerkers op aanstelling	€ 47.135	0,67 €	-	€ 96.003	1,67 €	-
Projectmedewerkers op inhuur/payroll	€ 96.100	0,67 €	-	€ 96.100	0,67 €	-
Totaal Personeel projecten	€ 143.235	1,33 €	-	€ 192.103	2,34 €	-
Totaal Dienst SoZaWe NW-Fryslân	€ 7.398.101	110,60 €	678.030	€ 6.947.320	109,08 €	592.906

Bijlage E Afkortingenlijst

Lijst gehanteerde afkortingen	
ABP	Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds
AO/IC	Administratieve Organisatie/Interne Controle
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
Bbz	Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen
BCT	Beleidscoördinatieteam
BUIG	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten
BV	Bedrijfsvoering
CAK	Centraal Administratie Kantoor
CAO	Collectieve Arbeids Overeenkomst
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
DIV	Digitale Informatie Voorziening
EMU	Economische en Monetaire Unie
ESF	Europees Sociaal Fonds
FTE	Full-Time Eenheid
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
GR	Gemeenschappelijke Regeling
HH/HV	Huishoudelijke Hulp/Verzorging
HRM	Human Resources Management
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie
IOAW	Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte werkloze Werknemers
IOAZ	Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandigen
IOW	Inkomensvoorziening Oudere Werklozen
IV3	Informatie voor Derden
LTA	Landelijk Transitie Arrangement
NWF	Noord-West Friesland
P&C	Planning & Control
P&O	Personeel & Organisatie
PGB	Persoonsgebonden Budget
PIM	Participatie, Inkomen en Minimaregelingen
POSD	Projectorganisatie Sociaal Domein
PR	Participatie Regulier
PZ	Participatie Zwaar
SDF	Sociaal Domein Friesland
SSL	Shared Servicecentre Leeuwarden
SVB	Sociale Verzekerings Bank
SZW	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
TMP	Team Maatschappelijke Participatie
Wgr	Wet gemeenschappelijke regelingen
Wlz	Wet langdurige zorg
Wmo	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
ZR	Zelfredzaamheid Regulier
ZZ	Zelfredzaamheid Zwaar

Het leven loopt soms anders dan je zou willen. Je kunt te maken krijgen met ingrijpende problemen. Of je hebt vragen. Over kinderen. Opvoeding. Ziekte. Zorg. Werk. Geld. Ouder worden. Kom je er zelf of met je omgeving niet uit, dan zijn er hulpverleners en sociale voorzieningen.

En wij van De Dienst; wij adviseren over die voorzieningen. En we organiseren ze ook. We leveren kennis en ondersteuning. Zodat inwoners zelfstandig(er) kunnen wonen, leven en werken. Zo zorgen we ervoor dat sociale ondersteuning werkt.

Postbus 4
8800 AA Franeker
t. 0517 - 380 200

contact@sozawe-nw-fryslan.nl
www.sozawe-nw-fryslan.nl